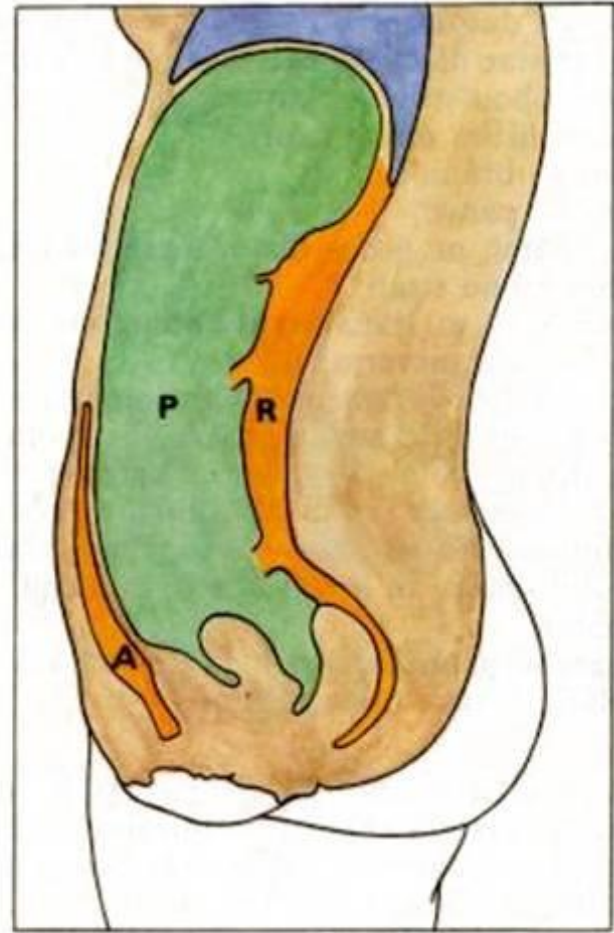

POBŘIŠNICE

Základní členění břišní dutiny

- cavitas peritonealis
(pobřišnicová dutina)
- spatium extraperitoneale
(mimopobřišnicový prostor)
 - spatium retroperitoneale
 - spatium subperitoneale
 - spatium preperitoneale

109. TVAR POBŘIŠNICOVÉ DUTINY na sagitálním řezu trupem ženy (schéma)

P / pobřišnicová dutina

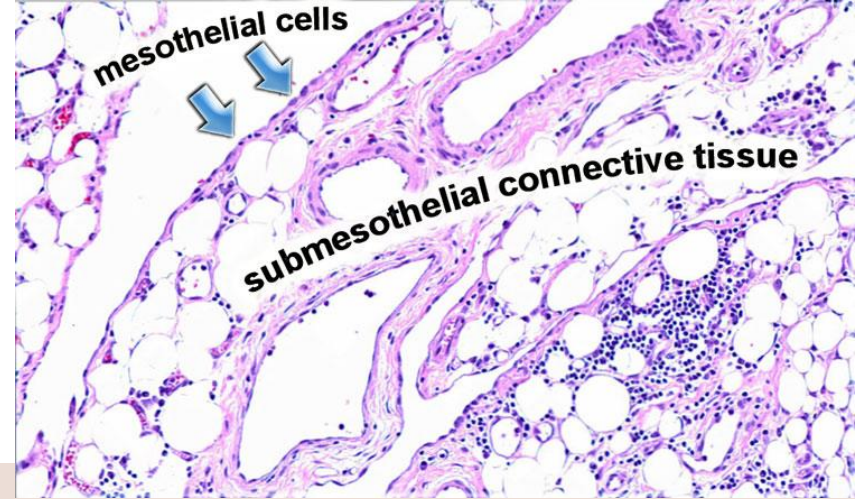
R / retroperitoneální prostor břišní dutiny

A / preperitoneální prostor (štěrbina) břišní dutiny

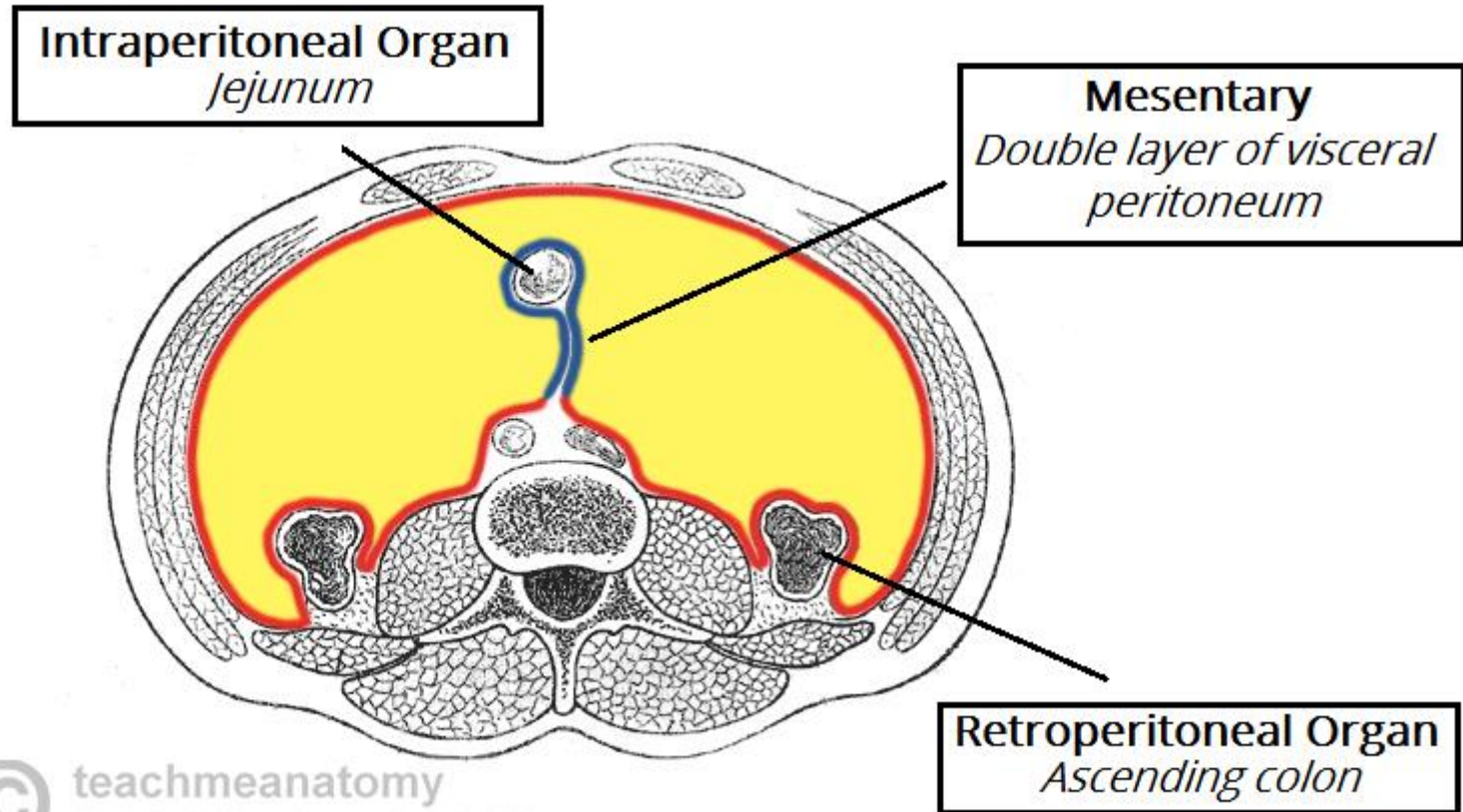
Pobřišnice (Peritoneum)

- plošný rozsah pobřišnicového povlaku je jen o něco málo menší než povrch těla (0,5-2 m²)
- tloušťka pobřišnice je obvykle méně než 1 mm a není ve zdravém stavu zobrazitelná obvyklými zobrazovacími metodami
- bohatá senzitivní inervace – nn. intercostales
 - nástěnná pobřišnice **bolí** !
 - útrobní pobřišnice **nebolí** !
- její výstelka je tvořena rovněž odvozeninou z mezodermy – **mezotel** (*mesothelium*) = jednovrstevný plochý epitel
- původní epitel pouze na povrchu vaječníku

Pobřišnice histologie

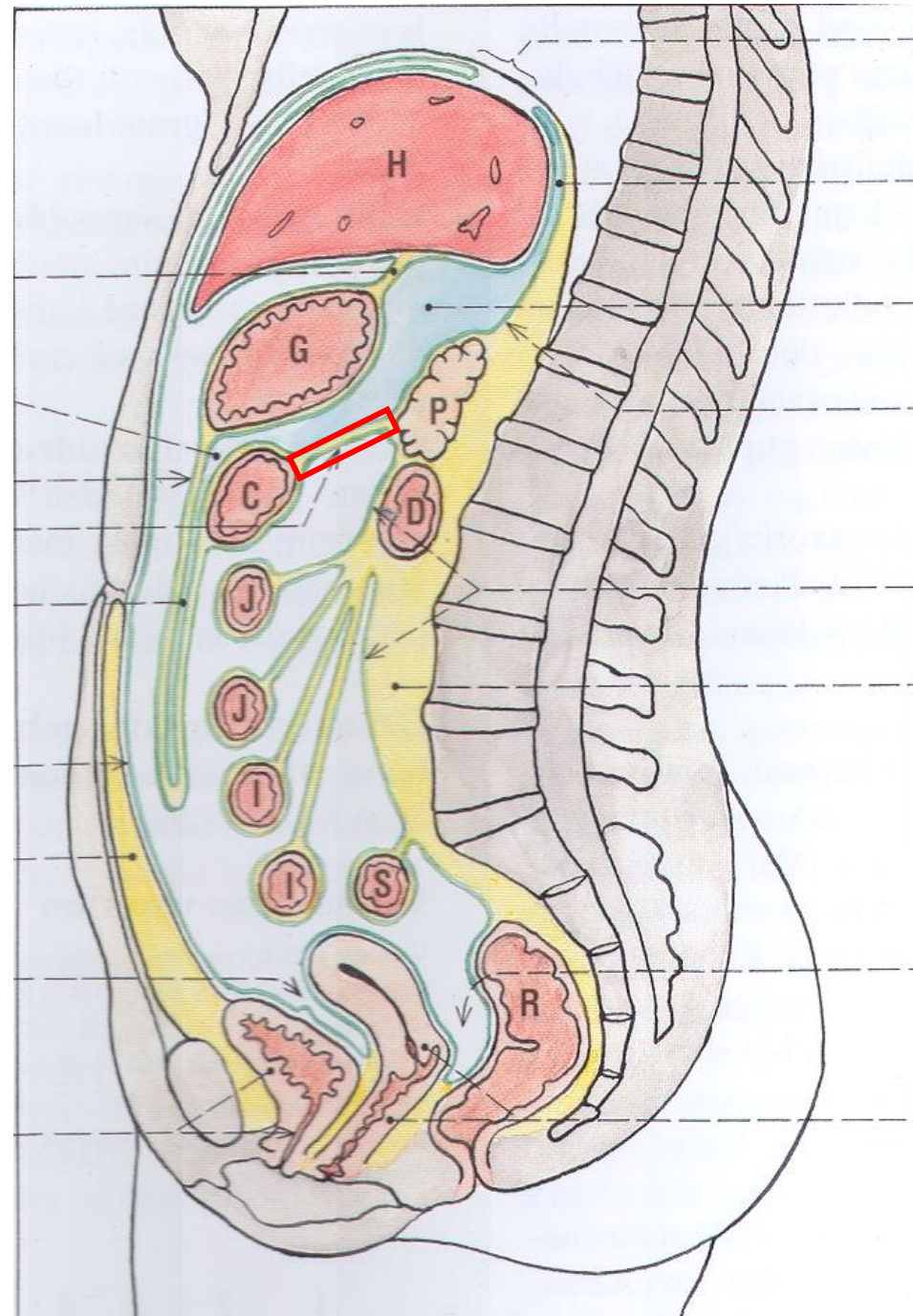

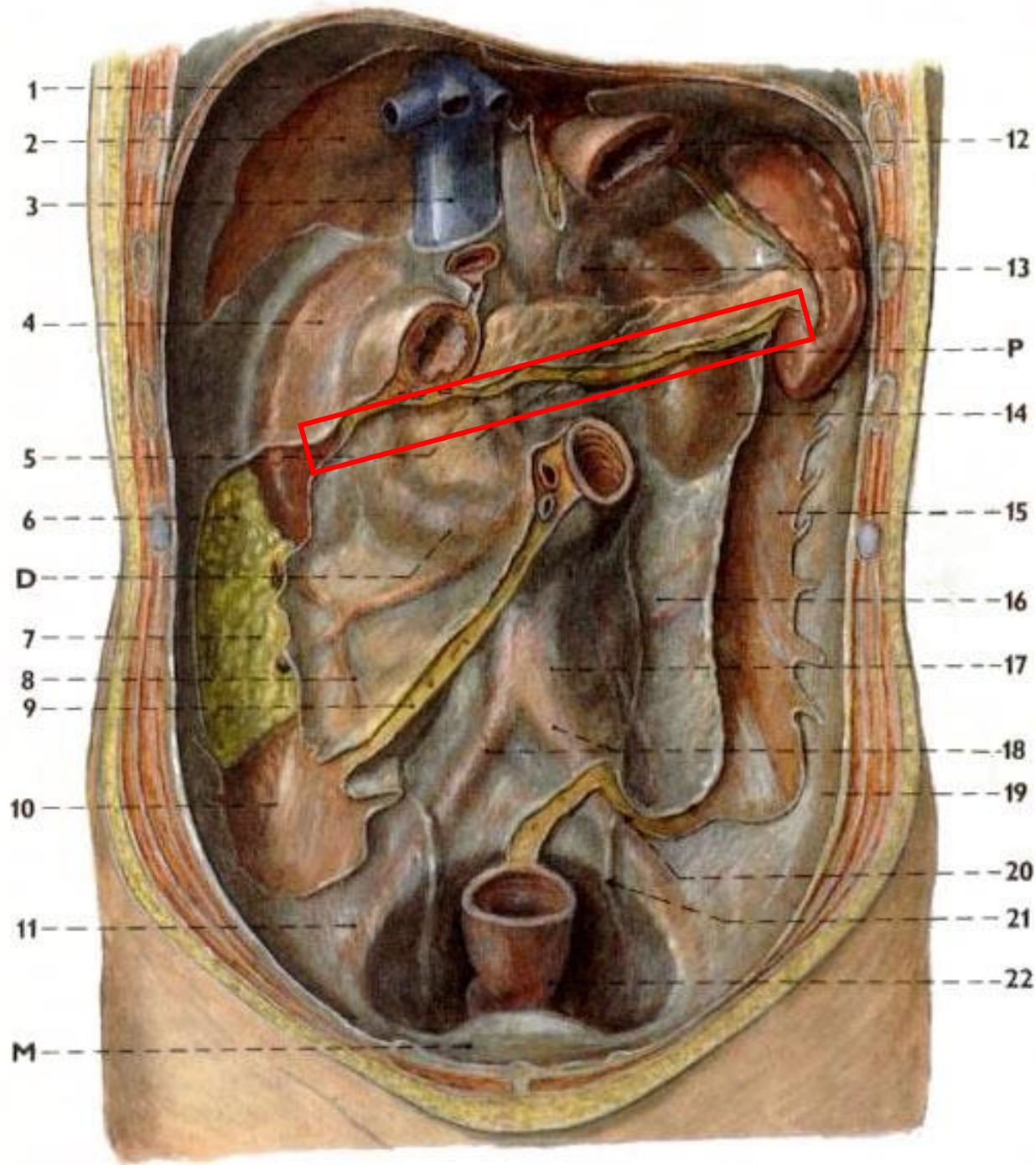
Vztah orgánu a pobřišnice

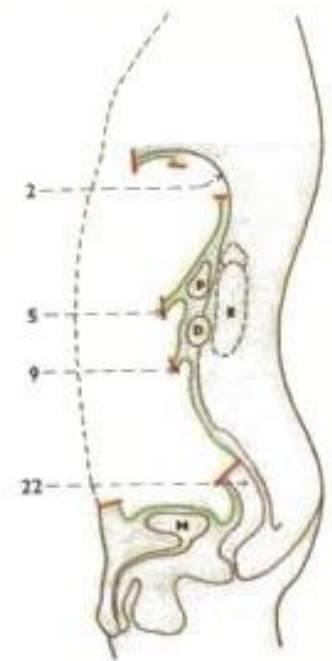
Cavitas peritonealis

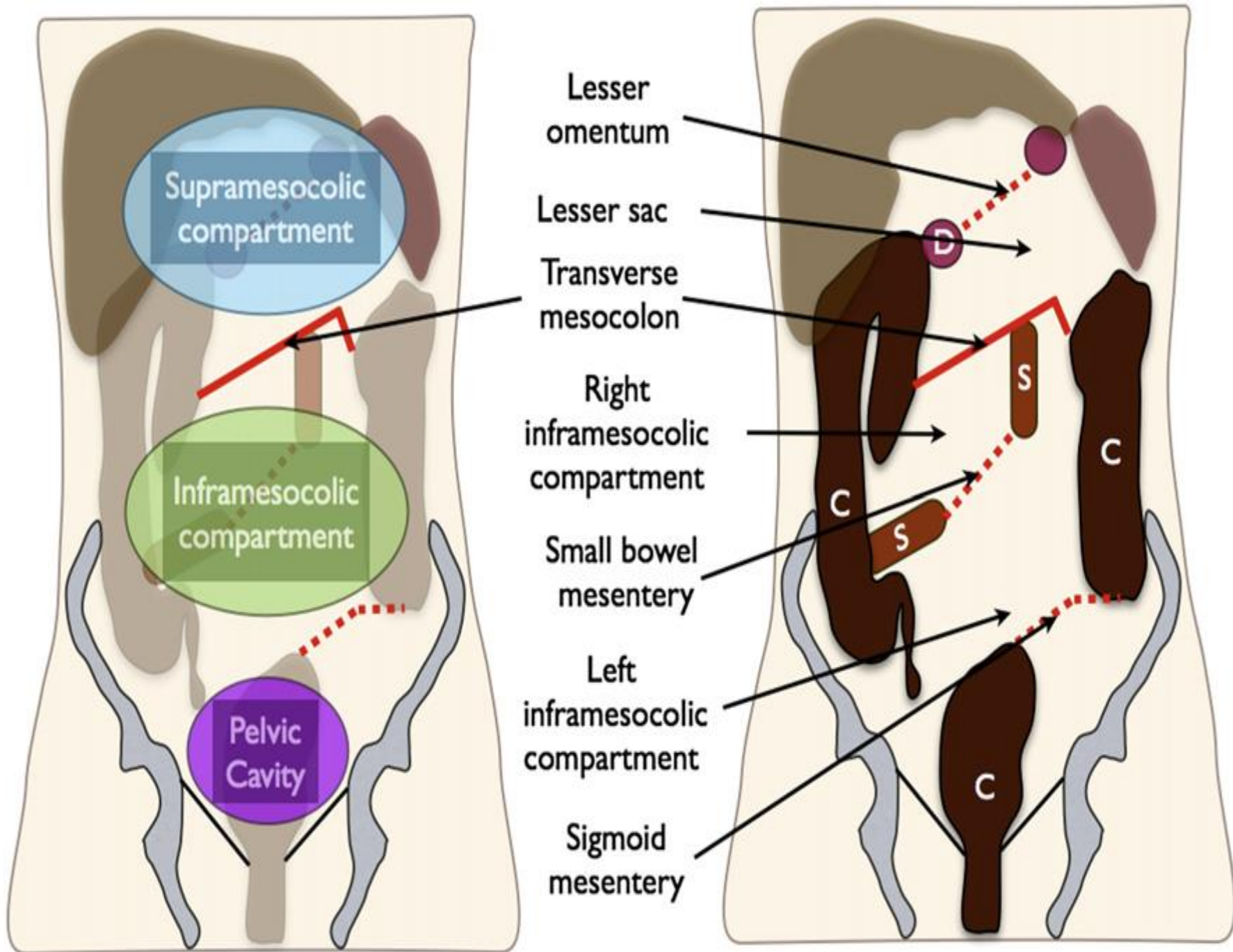
- **pars supramesocolica**
 - bursa omentalis
- **pars inframesocolica**
 - levé + pravé srůstové pole
 - radix mesenterii
 - excavatio rectouterina
Douglasi + excavatio vesicouterina ♀
 - excavatio rectovesicalis
Prousti ♂

Radix
mesocoli
transversi

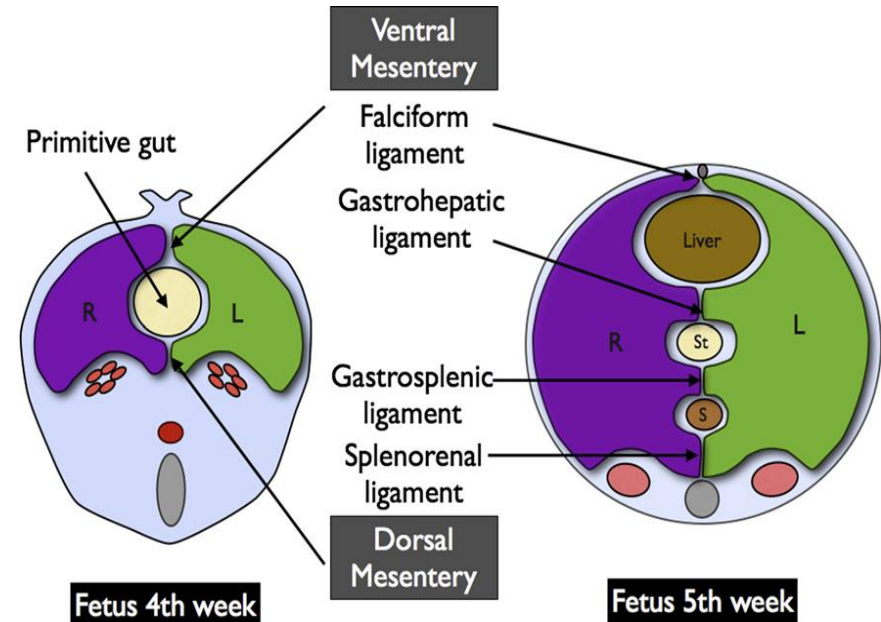

Závěsy – pars supramesocolica

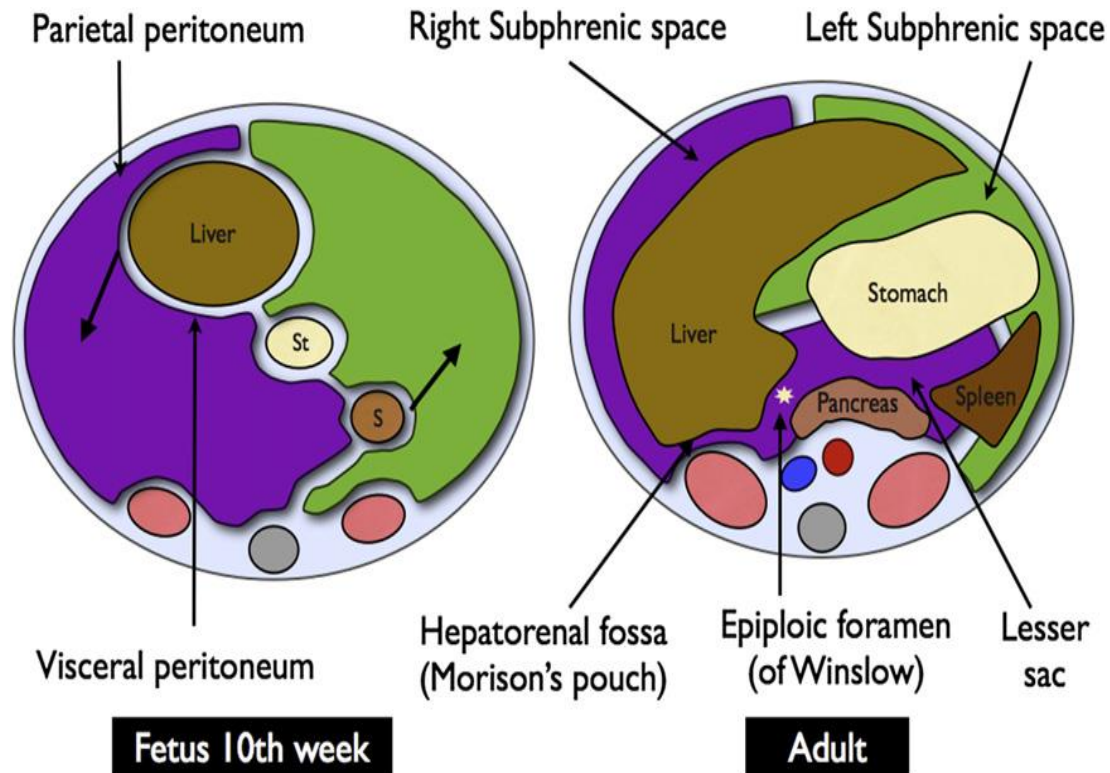
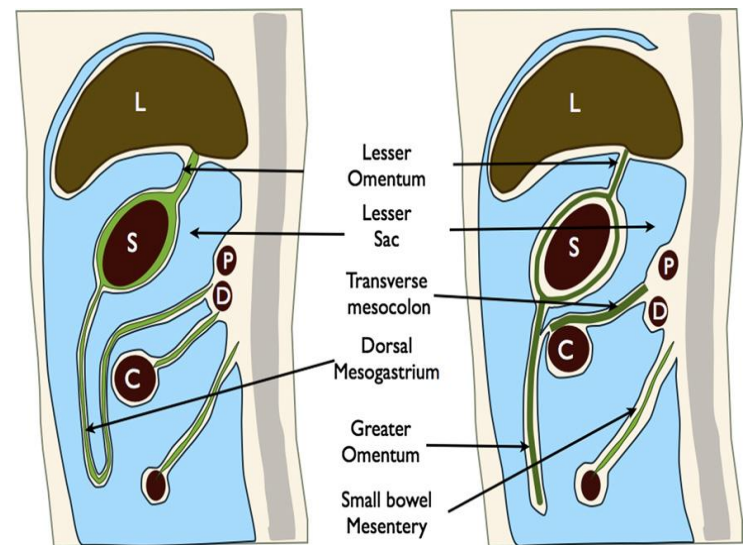
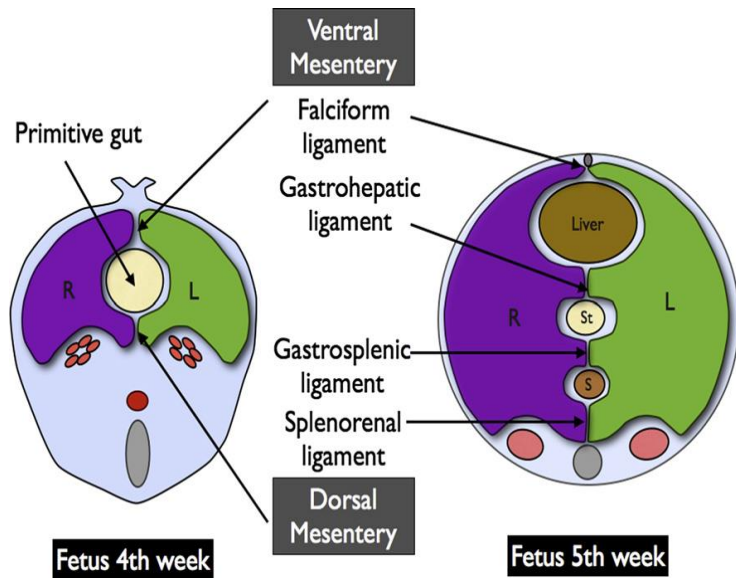
- mesogastrium ventrale →

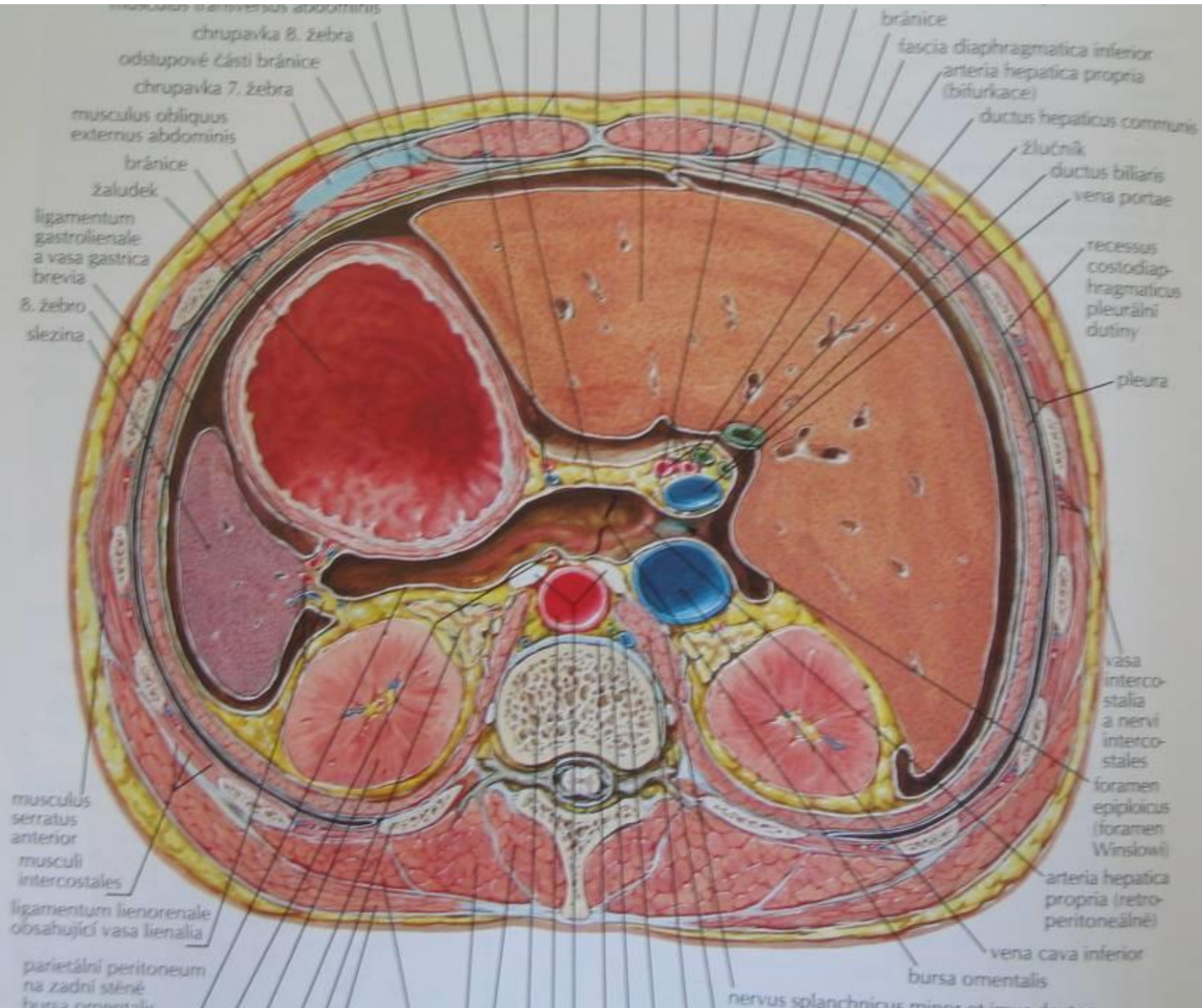
- lig. falciforme
- omentum minus
 - lig. hepatoduodenale
 - lig. hepatogastricum
 - lig. hepatoesophageum

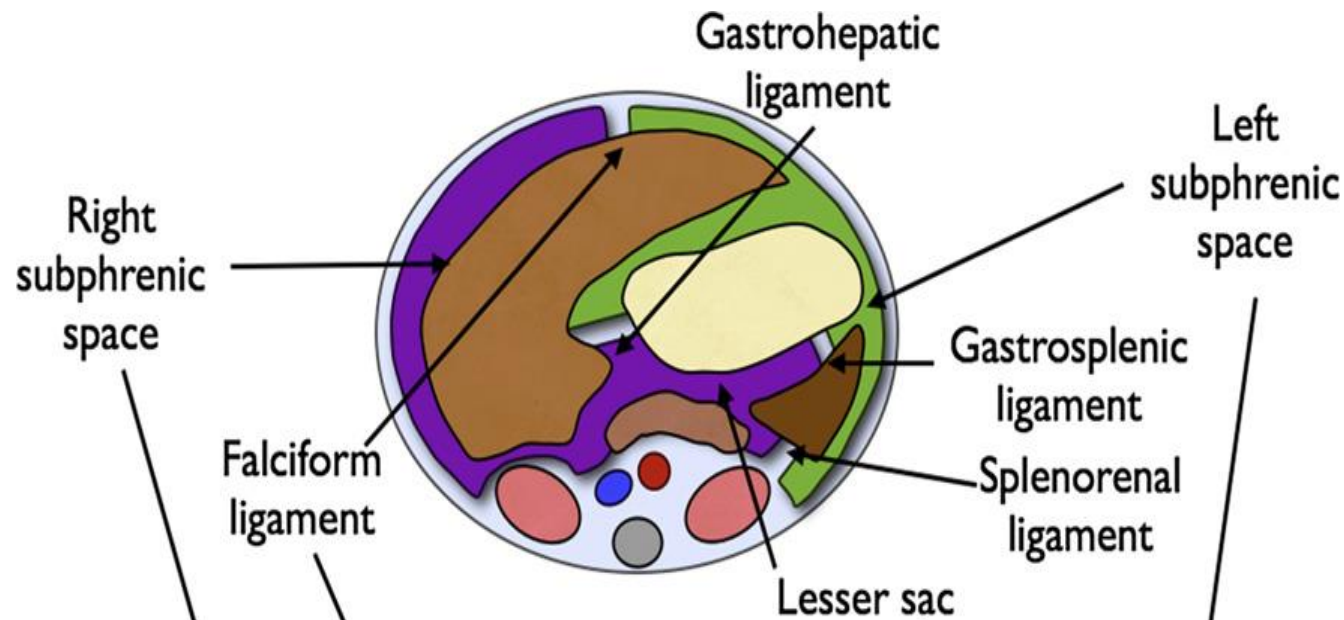
- mesogastrium dorsale →

- lig. phrenicosplenicum, gastrophrenicum, gastrosplenicum
- lig. gastrocolicum
- omentum majus

Bursa omentalis („Lesser sac“)

Bursa omentalis – ohraničení

- ventrálně: žaludek, omentum minus, lig. gastrocolicum
- dorzálně: peritoneum (nahore), peritoneum + pancreas, duodenum (uprostřed), omentum majus - zadní list (dole)
- kraniálně: lobus caudatus hepatis, levá brániční klenba
- kaudálně: colon transversum, mesocolon transversum, omentum majus (do nějž někdy zasahuje recessus inferior b.o.)
- vlevo: slezina, lig. gastrophrenicum, lig. gastrosplenicum (-lienale), lig. splenorenale (lieno-) (obsahuje vasa splenica+cauda pancreatis), lig. phrenicosplenicum, lig. splenocolicum

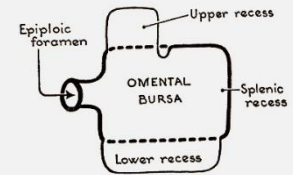

FIG. 246.1. Scheme of omental bursa

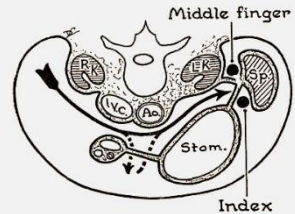
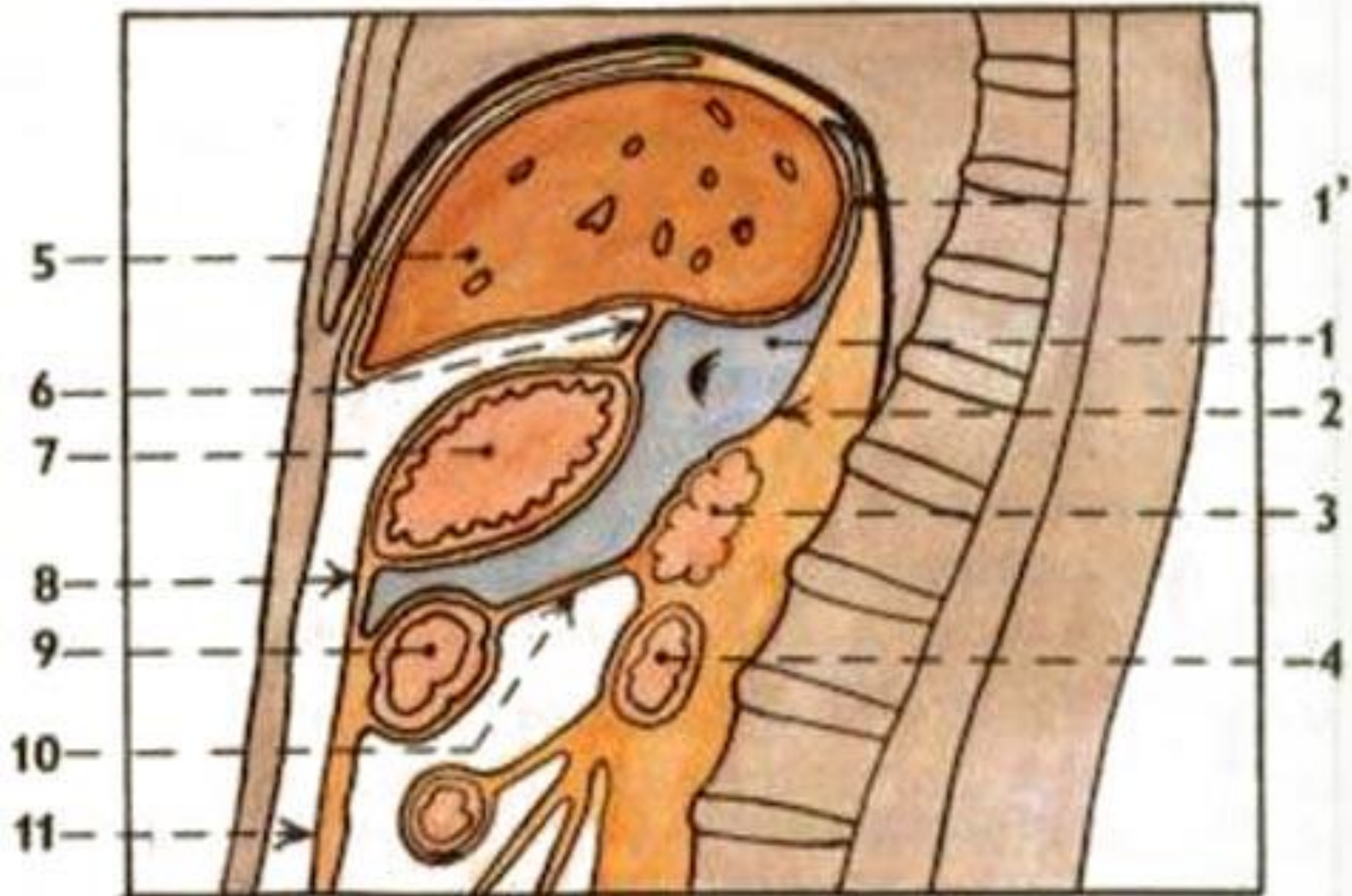
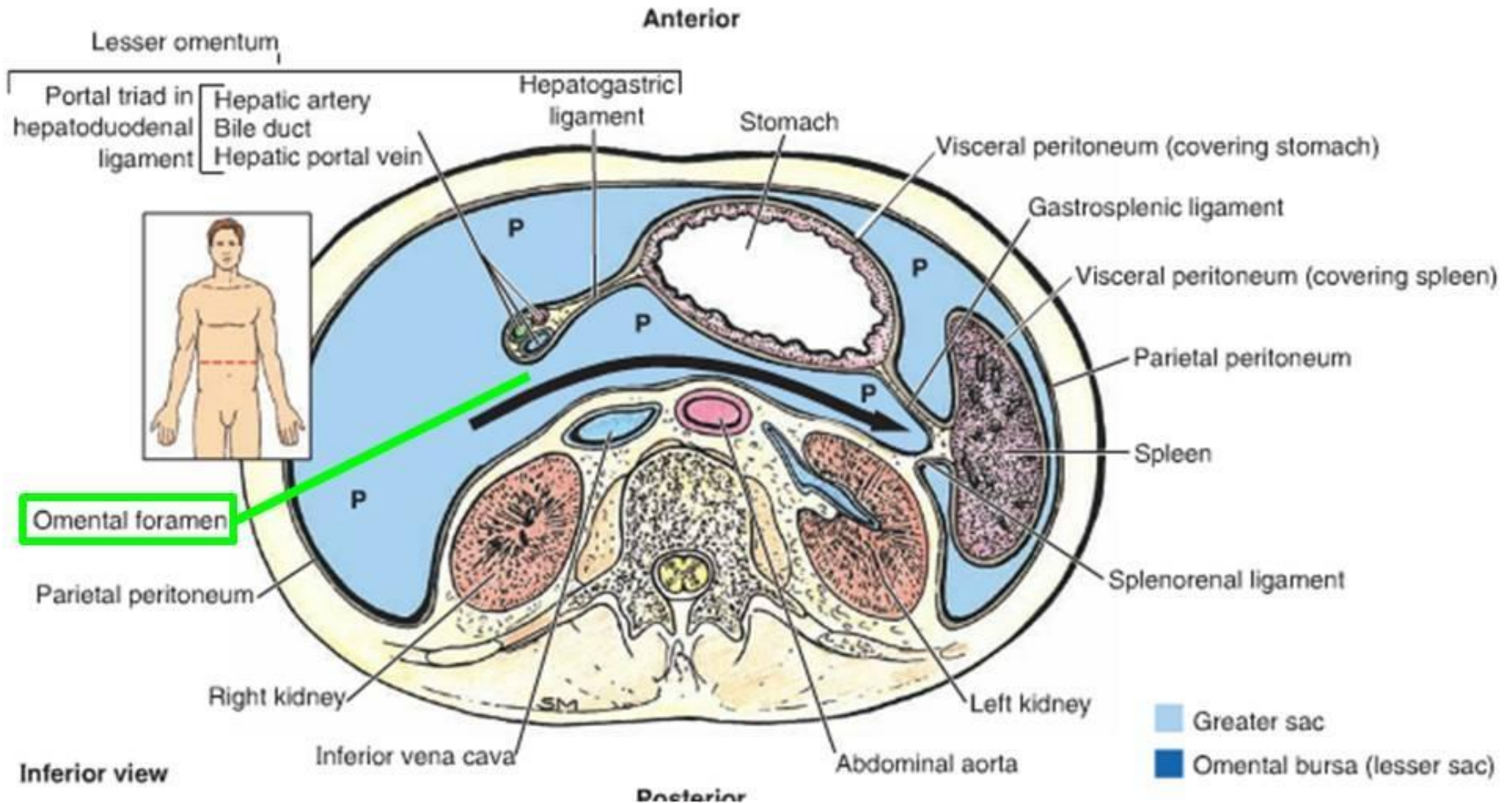

FIG. 247. Palpating the hilum of the spleen while its pedicle is clamped between two fingers of the right hand.

Bursa omentalis

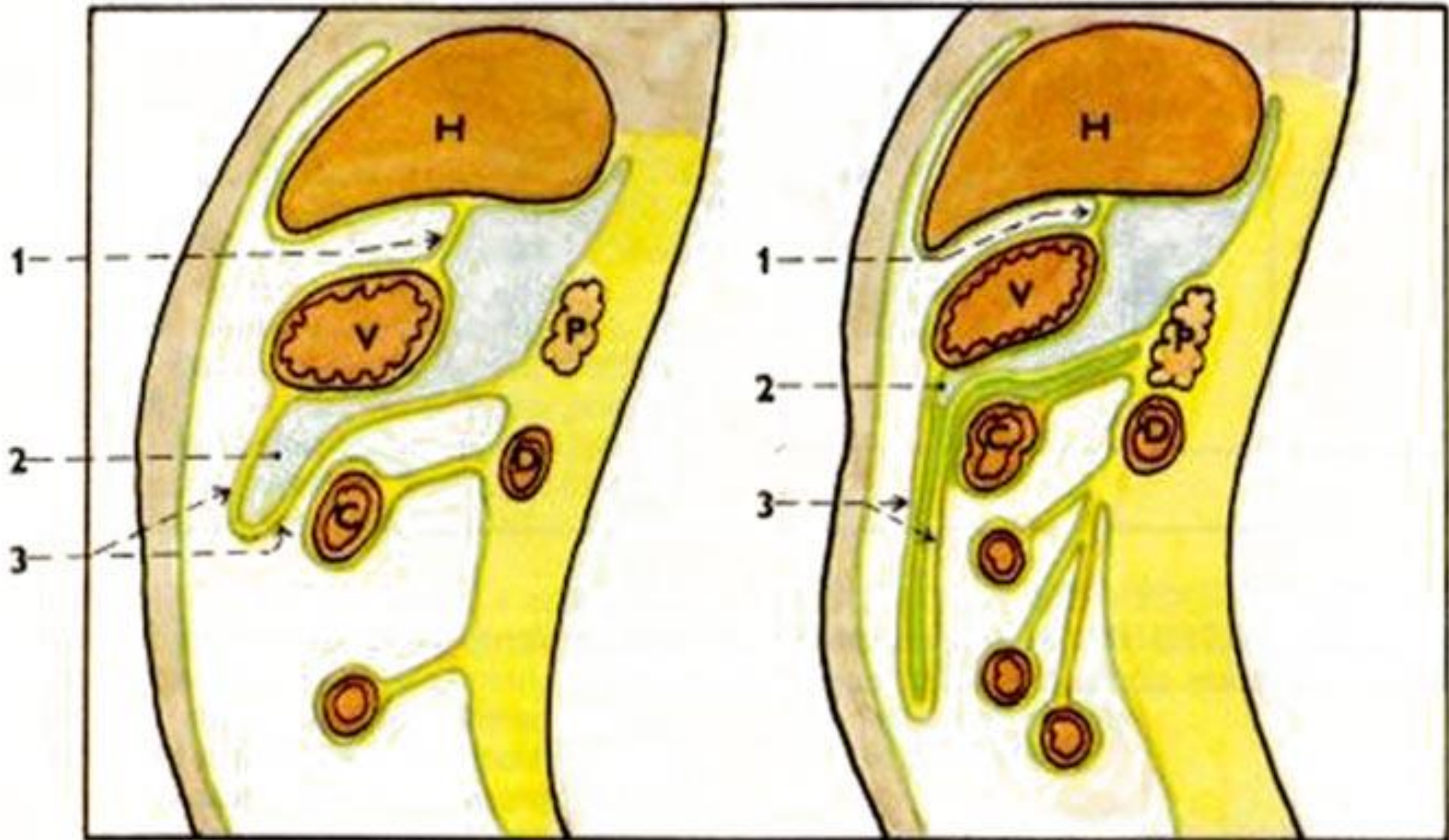
Foramen omentale (epiploicum seu Winslowi)

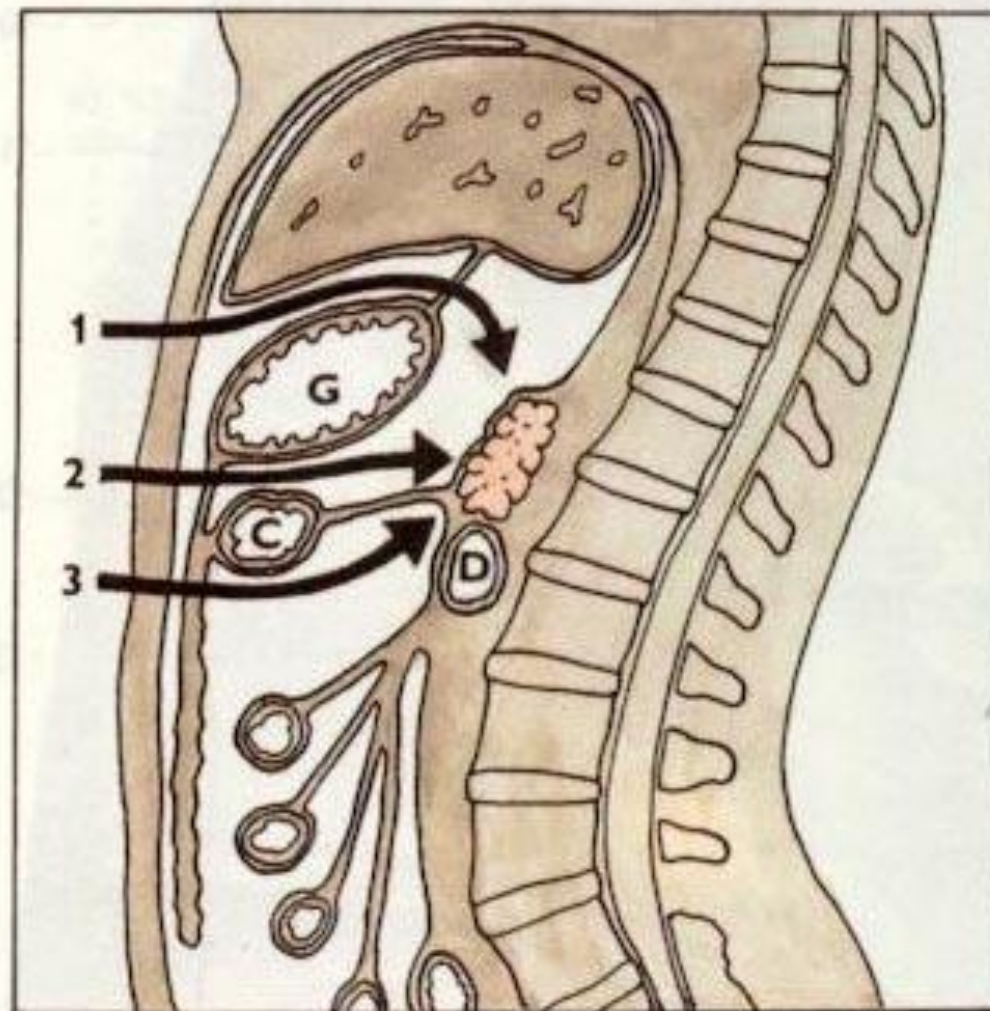

Foramen omentale (epiploicum seu Winslowi)

- vstup do bursa omentalis zprava
- ventrálně: omentum minus (lig. hepatoduodenale)
- dorzálně: peritoneum (lig. hepatorenale)
- kraniálně: játra (processus caudatus lobi caudati)
- kaudálně: bulbus (ampulla) duodeni
- recessus superior, inferior, splenicus

Bursa omentalis

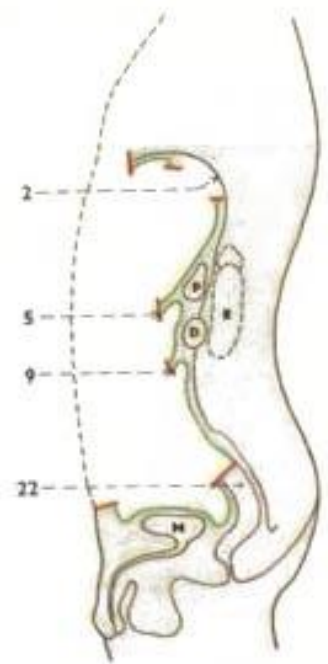
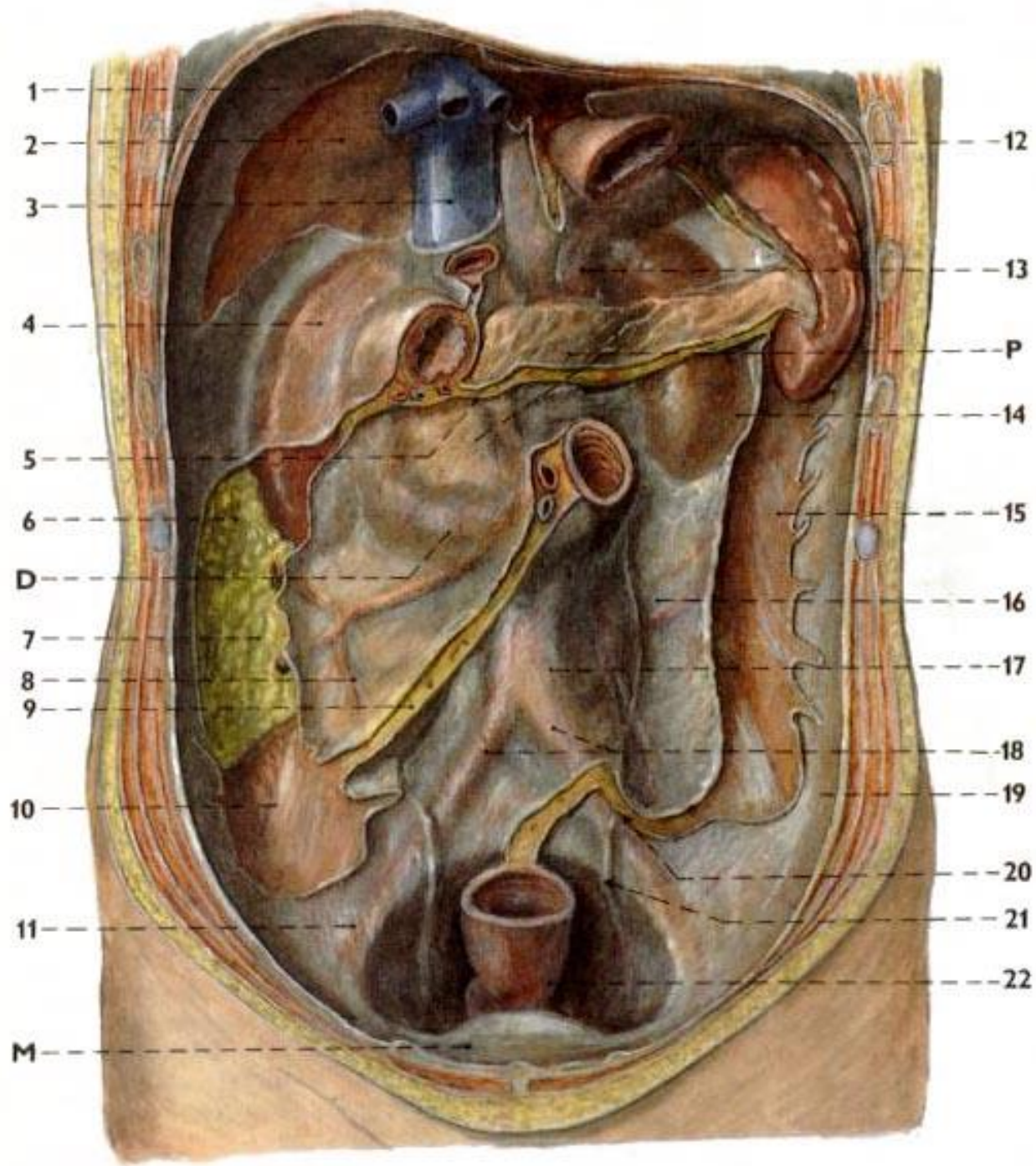

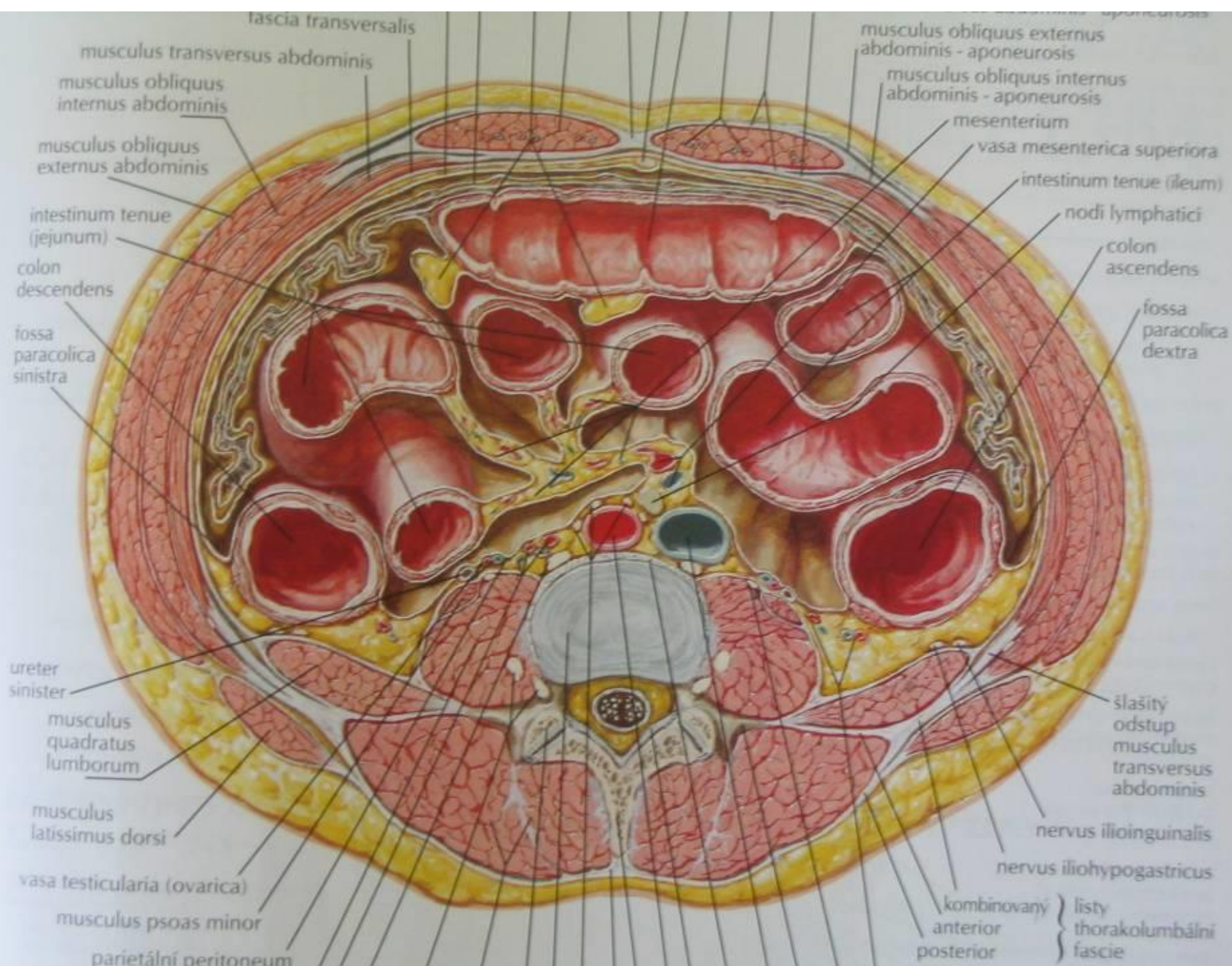
94. TŘI PREPARAČNÍ PŘÍSTUPY K PANKREATU
(schéma)

- 1 / horní přístup skrze omentum minus
- 2 / střední přístup skrze lig. gastrocolicum
- 3 / dolní přístup skrze mesocolon transversum
- G / žaludek
- C / colon transversum
- D / duodenum

Závěsy – pars inframesocolica

- mesenterium
 - radix mesenterii
- mesoappendix
- mesocaecum - variabilní
- (*mesocolon ascendens + descendens*) → vymizelo
- mesocolon transversum
- mesocolon sigmoideum
- mesorectum – *krátké*
- *mesovarium, mesosalpinx, mesometrium*

A

B

Mesentery
Fascia
Colon
Peritoneum

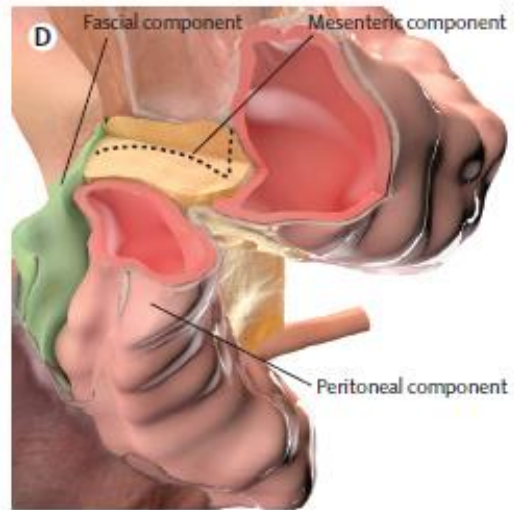
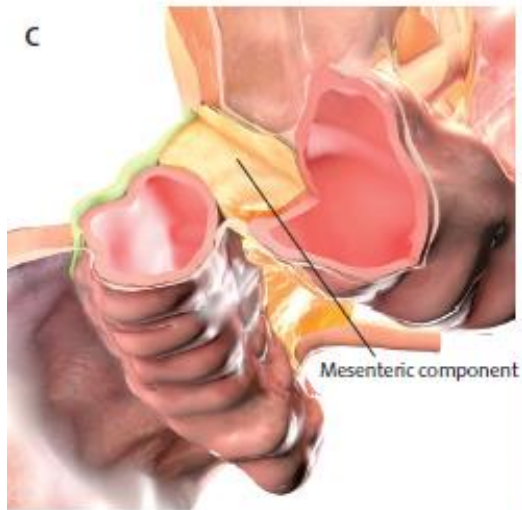
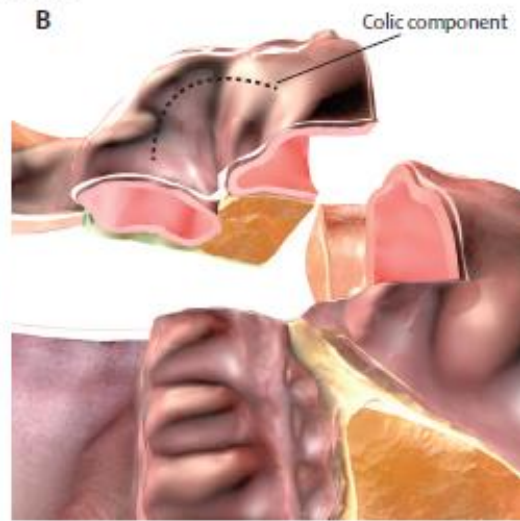
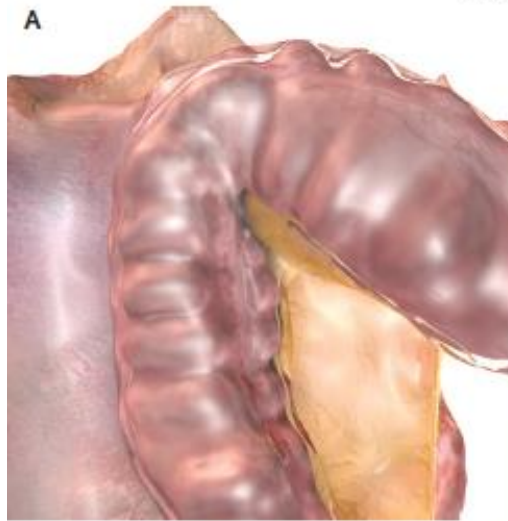
C

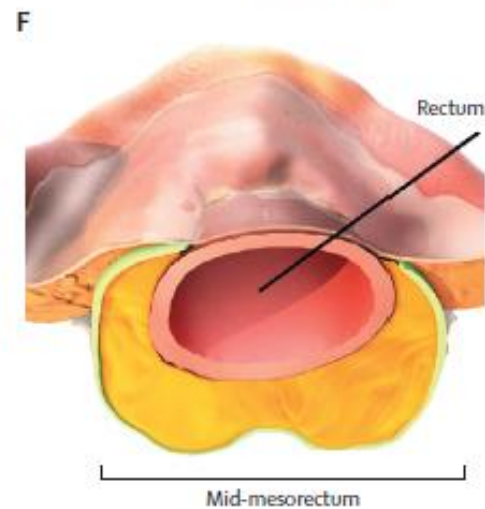
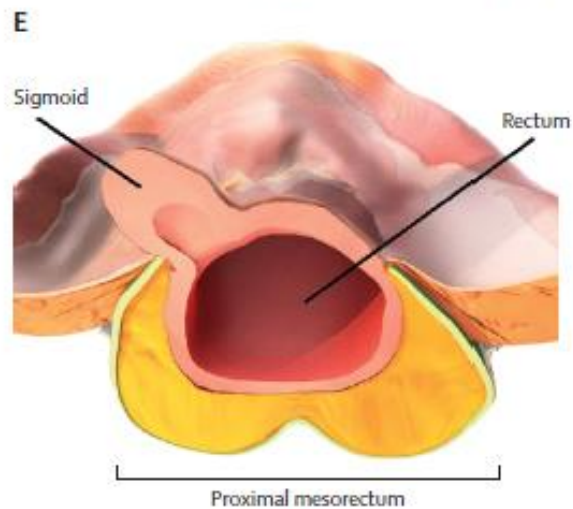
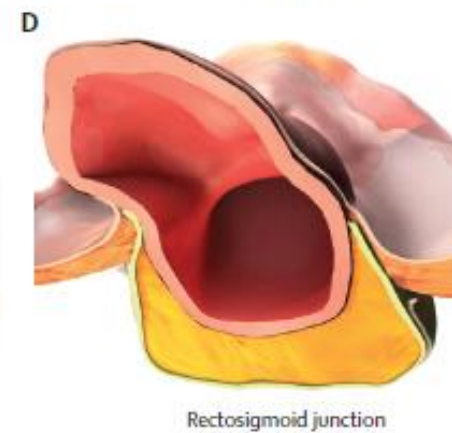
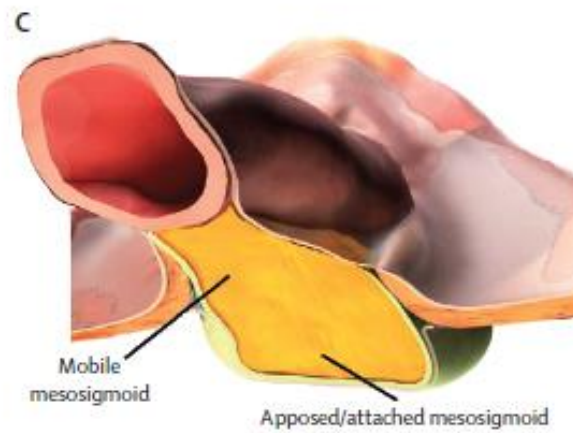
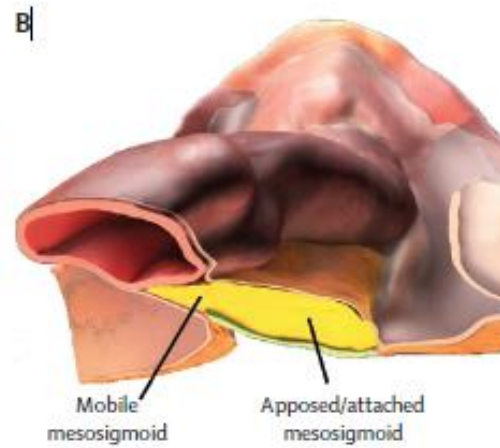
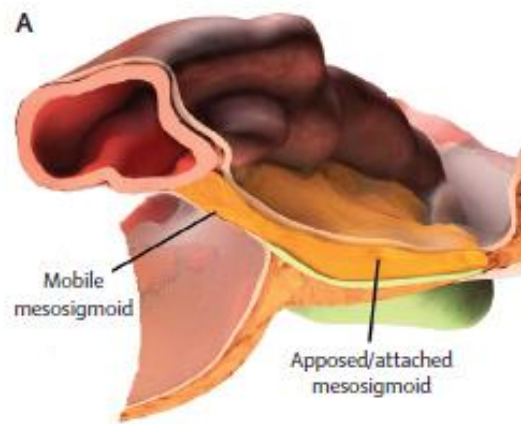

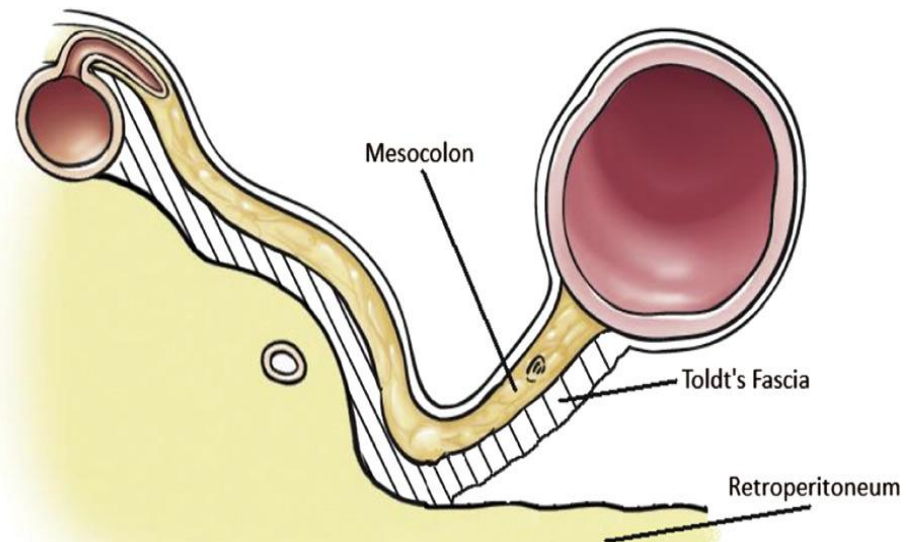
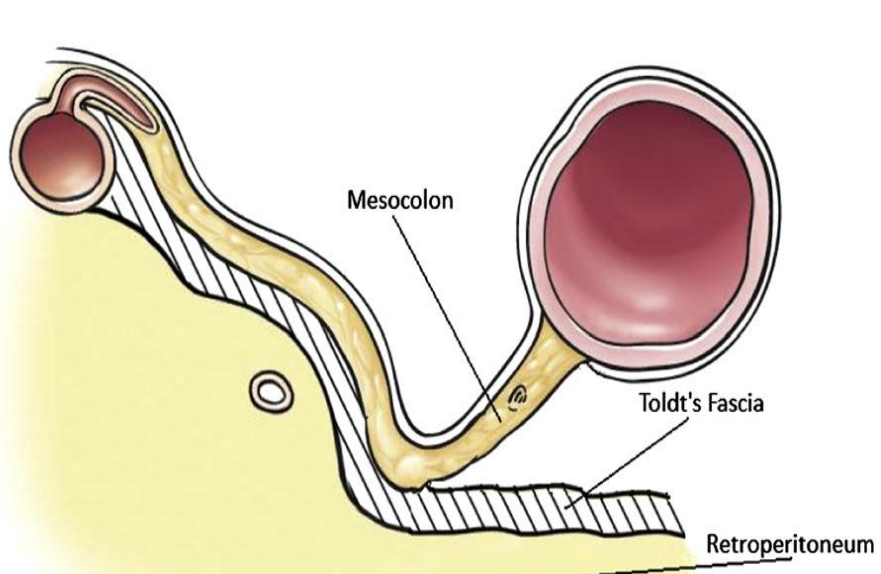
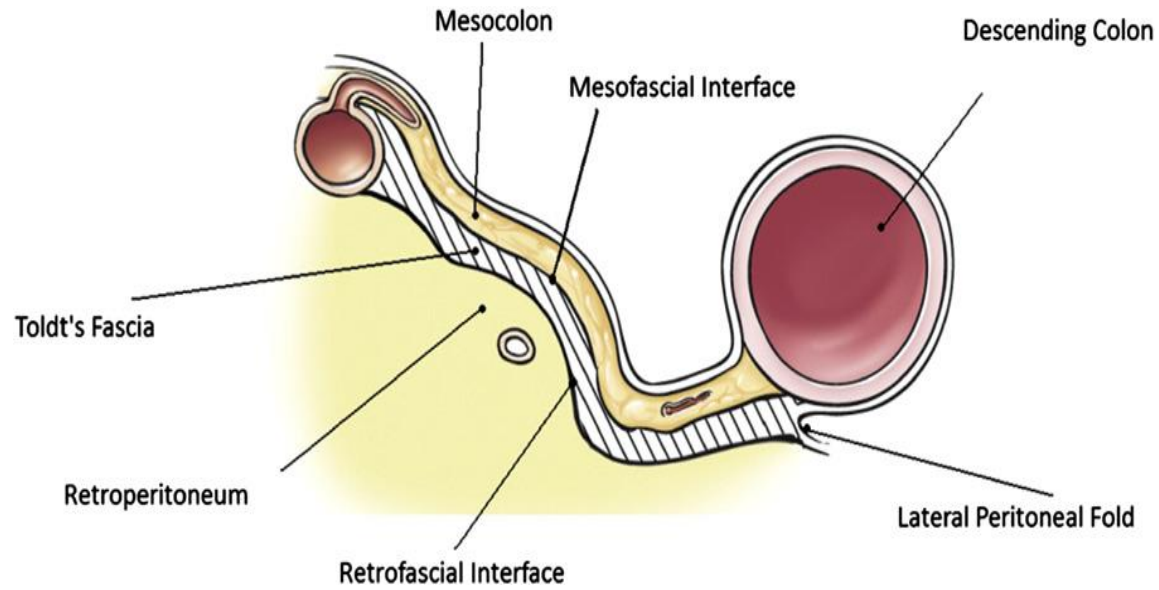
D

Hepatic flexure

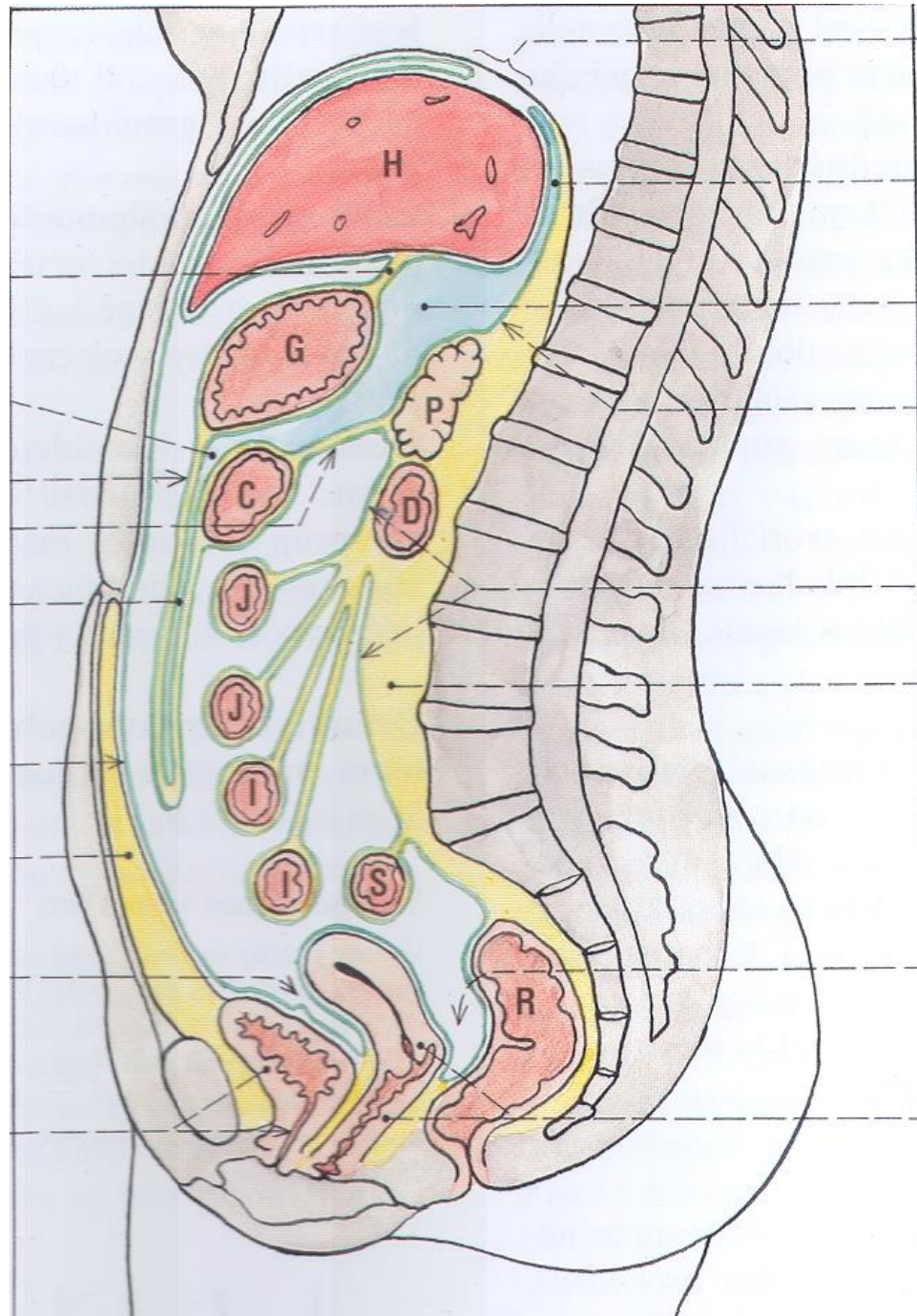

Záhyby pobřišnice

- recessus subphrenicus sin.+ dx.
- recessus subhepaticus sin.+ dx.
(rec. hepatorenalis = Morisonův prostor)
- 4 u flexura duodenojejunalis
- 3 u ostium ileocaecale
- rec. intersigmoideus Treitzi
- 1 ♂ / 2 ♀ excavationes
- fossae paravesicales + pararectales
- sulci paracolici
- *další*

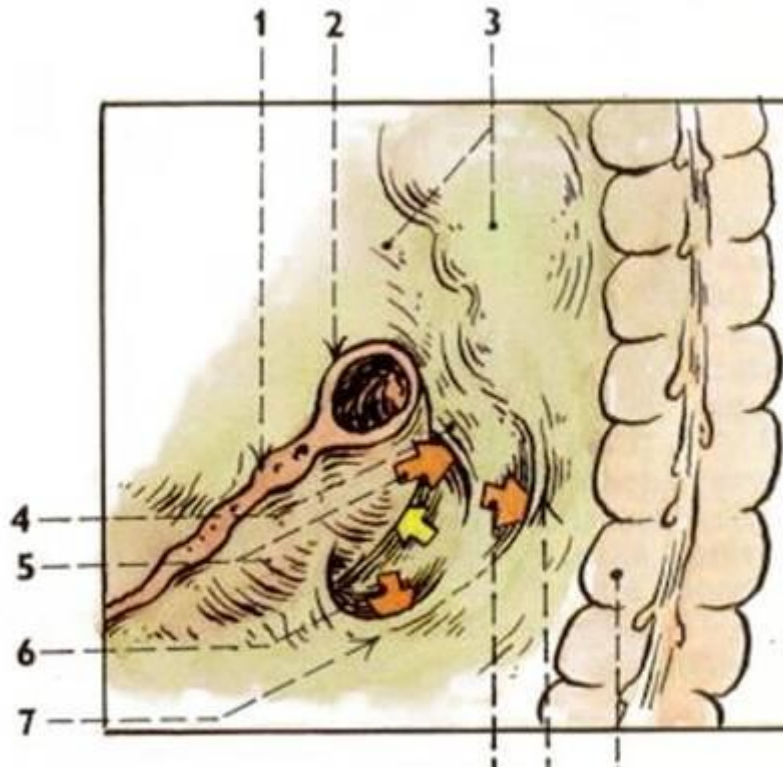
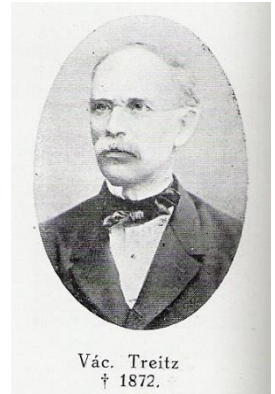

Recessus peritonei (Záhyby pobřišnice)

- pars supramesocolica cavitatis peritonealis
 - **bursa omentalis** (recessus sup., inf., splenicus)
 - **recessus subphrenicus, subhepaticus** (hepatorenalis = spatium *Morisoni*)
- pars inframesocolica cavitatis peritonealis
 - recessus duodenalis sup., inf., paraduodenalis, retroduodenalis
 - recessus ileocaecalis sup., inf., retrocaecalis
 - **recessus intersigmoideus** (*Treitz*)
 - **sulci paracolici**
 - **fossa supravesicalis, inguinalis med. et lat.**
 - **fossa paravesicalis, pararectalis**
 - **žena: excavatio vesicouterina, rectouterina** (spatium *Douglasi*), fossa ovarica
 - **muž: excavatio rectovesicalis** (spatium *Prousti*)

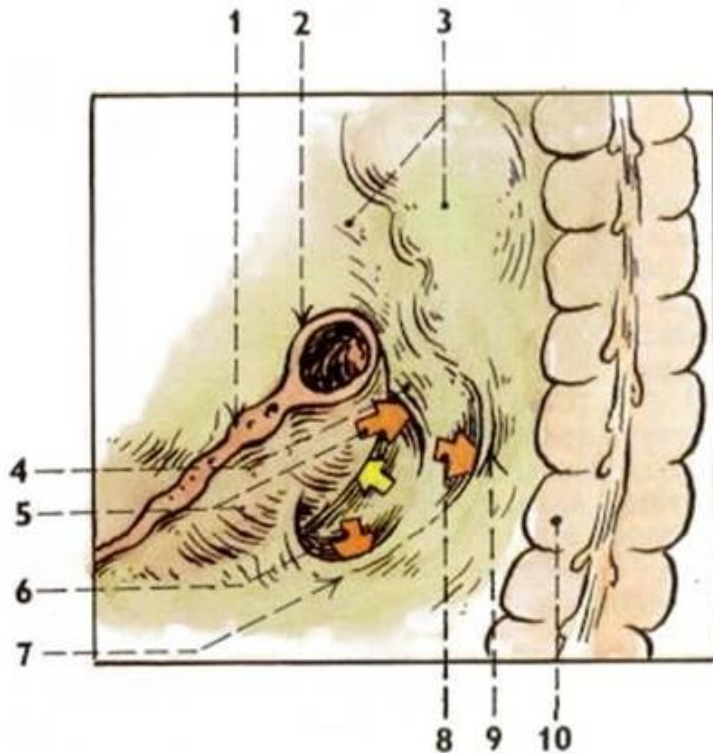
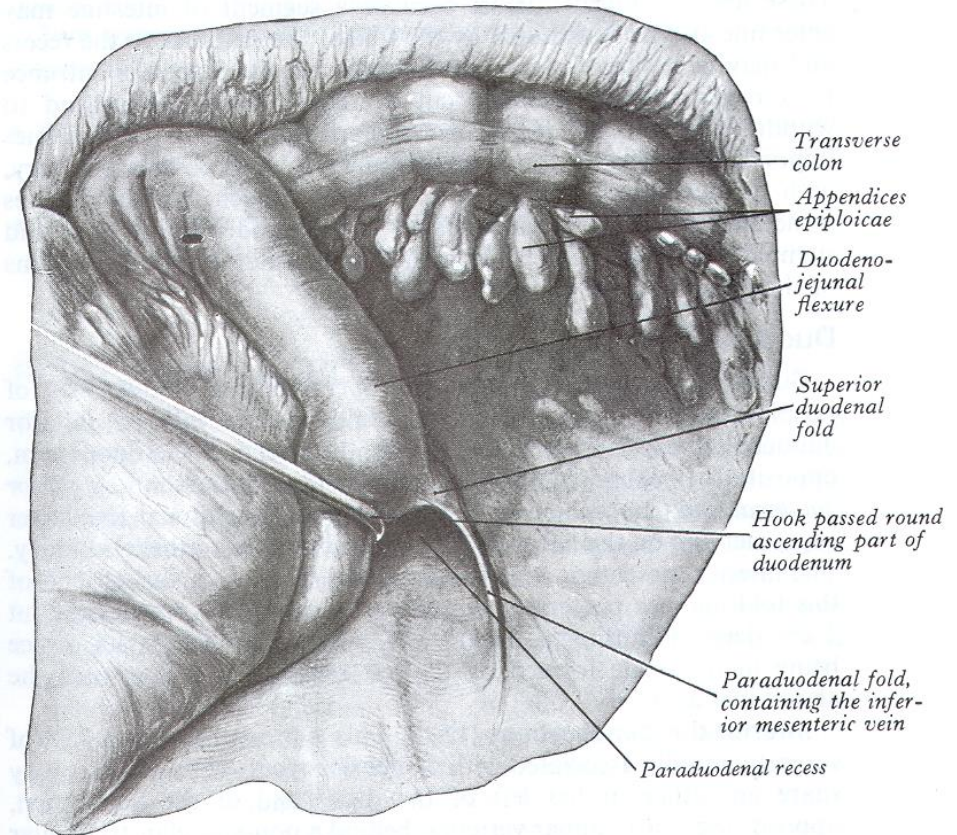
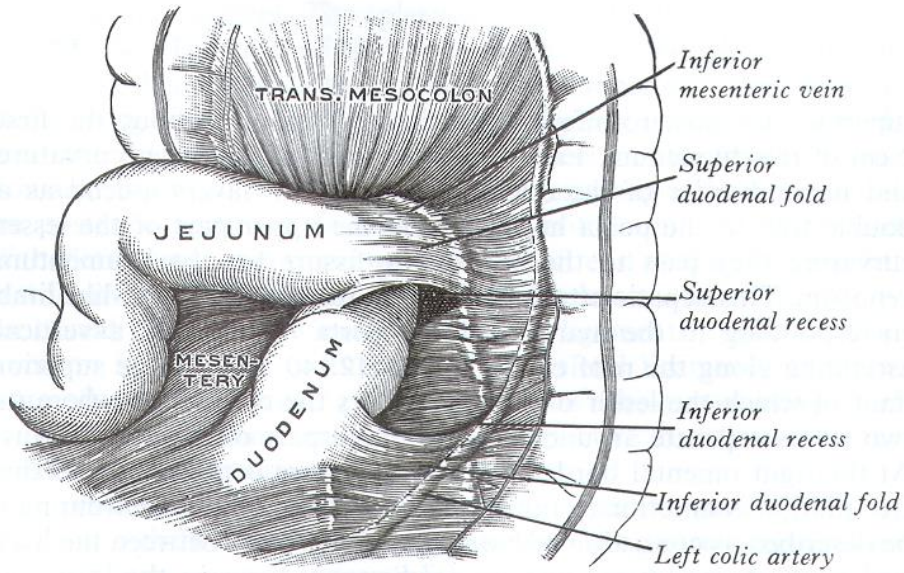
Záhyby pobřišnice

- **rec. duodenalis superior** (30-50 %)
- **rec. duodenalis inferior** Tretzi (50-75 %)
- rec. paraduodenalis Landzerti (2 %)
- rec. retroduodenalis (1 %)
- rec. mesentericoparietalis Waldeyeri (1 %)
- rec. duodenalis posterior Gruberi
- rec. duodenojejunalis Brösikei (20 %, avšak jen samotný)

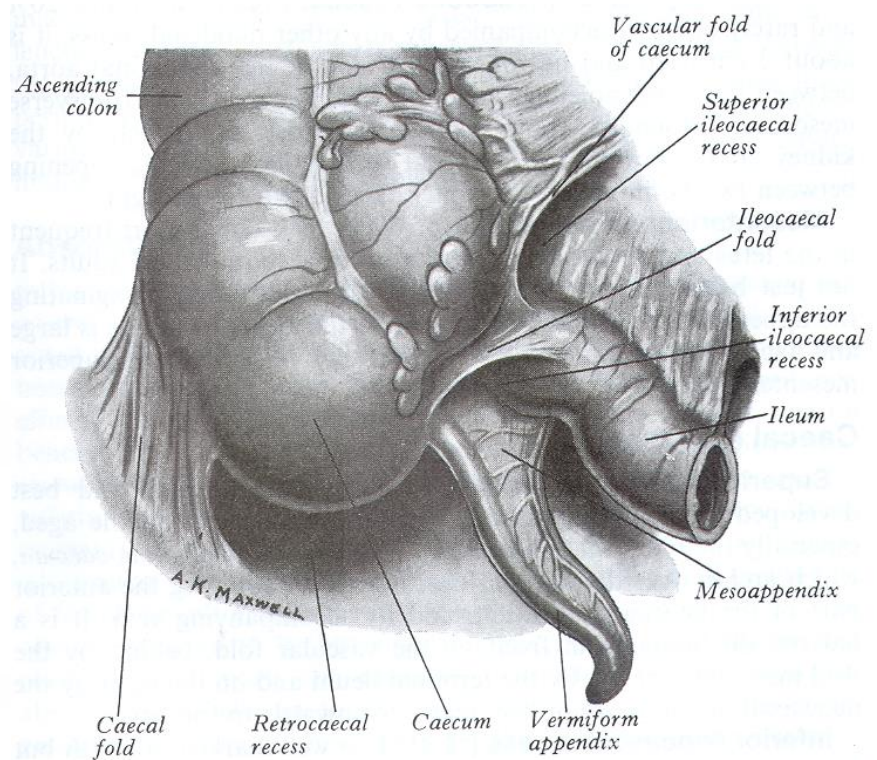
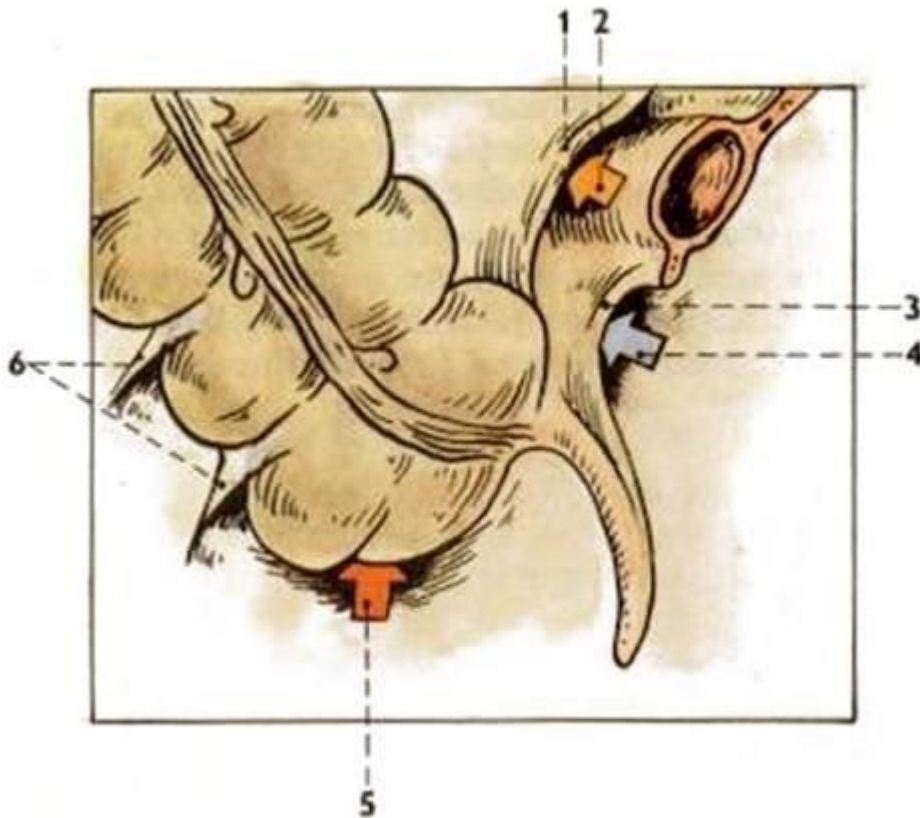
Wenzel Leopold Gruber
Václav Leopold Gruber
Vjačeslav Leopoldovič Gruber
1814-1890 Krukanice - Vídeň

Záhyby pobřišnice Recessus peritonei

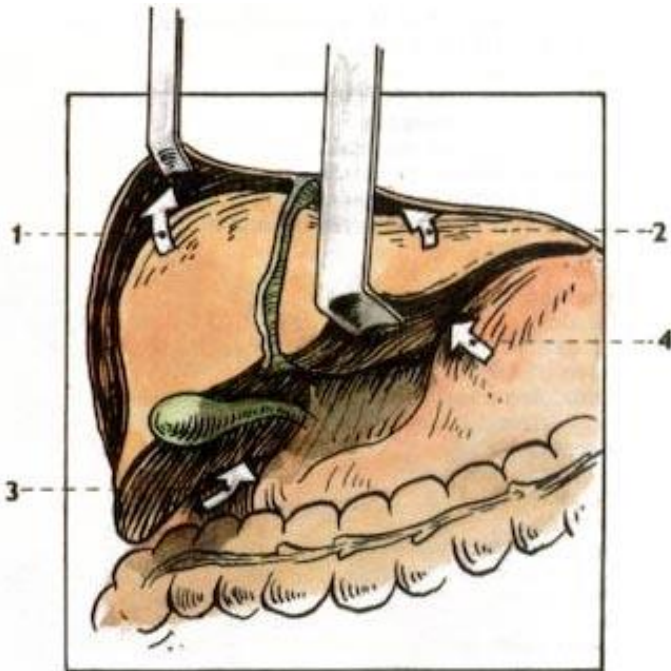
Záhyby pobřišnice

- rec. ileocaecalis superior
- rec. ileocaecalis inferior
- rec. retrocaecalis

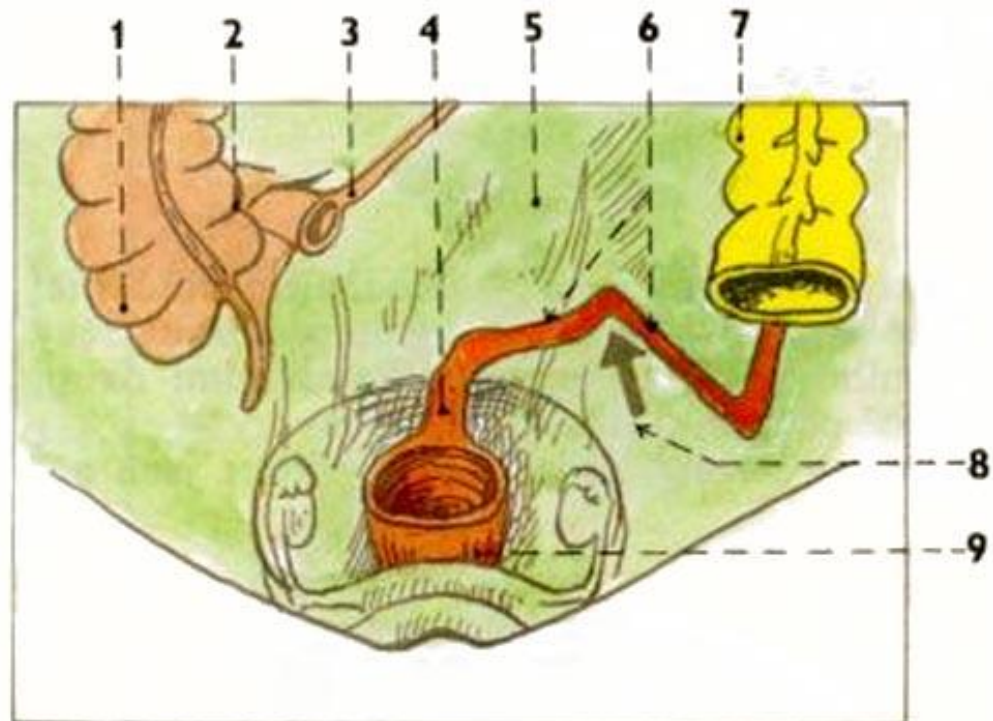
Záhyby pobřišnice

- rec. subphrenicus dexter
- rec. subphrenicus sinister
- rec. subhepaticus dexter (Morisonův prostor)
- rec. subhepaticus sinister
- rec. intersigmoideus (Treitzi)

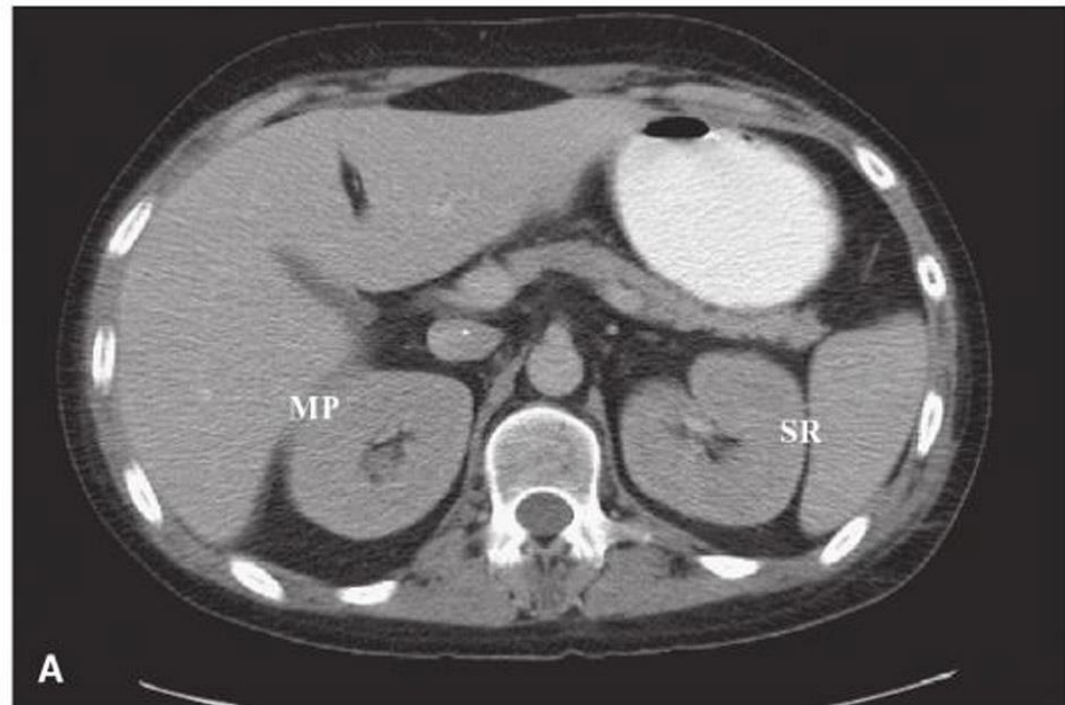
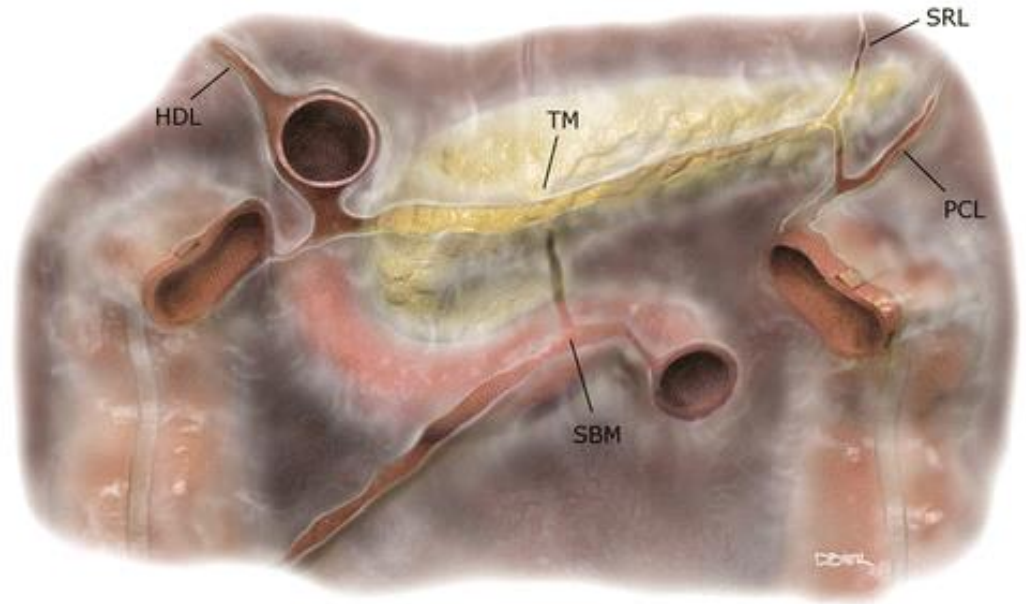

111. ŠTĚRBINY A ZÁHYBY PERITONEÁLNÍ DUTINY U JATER (schéma)

- 1 / recessus subphrenicus dexter
- 2 / recessus subphrenicus sinister
- 3 / recessus subhepaticus dexter
- 4 / recessus subhepaticus sinister

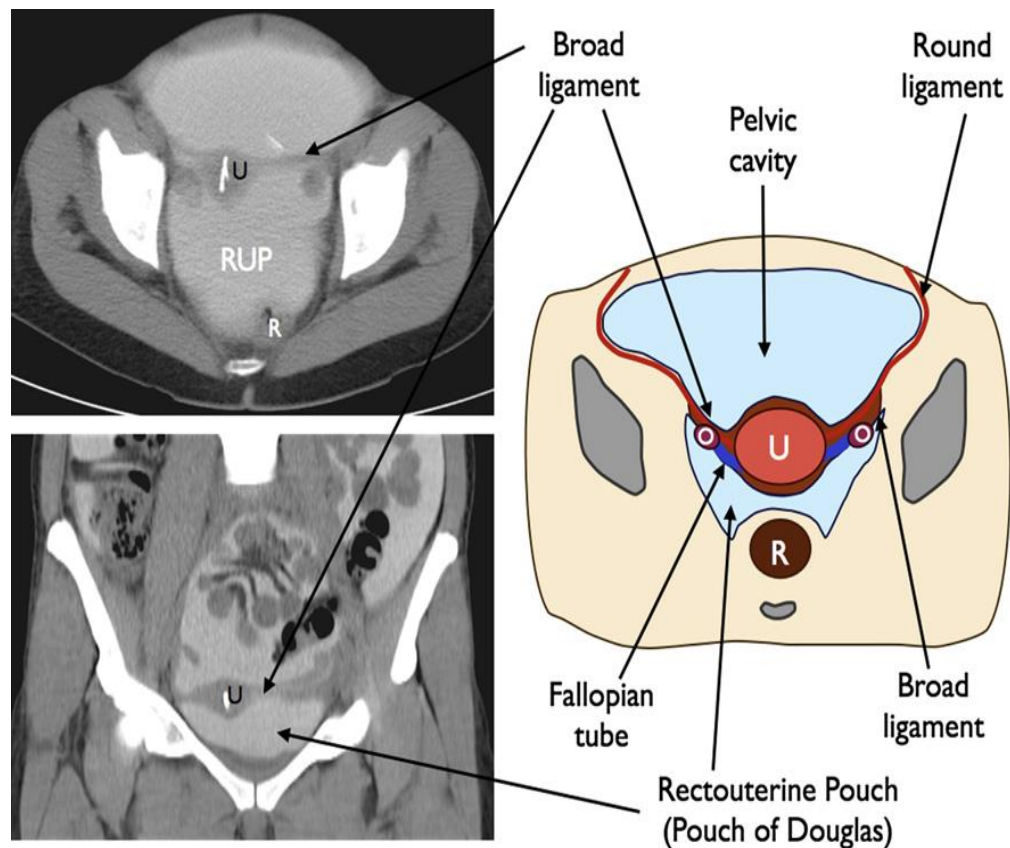

Recessus splenorenalis

Pánevní pobříšnice

- lig. latum uteri
 - mesovarium
 - mesosalpinx
 - mesometrium
- plica rectouterina ♀
- plica sacrogenitalis ♂
- plica vesicalis transversa
- plica uterolumbalis
- plica ureterica

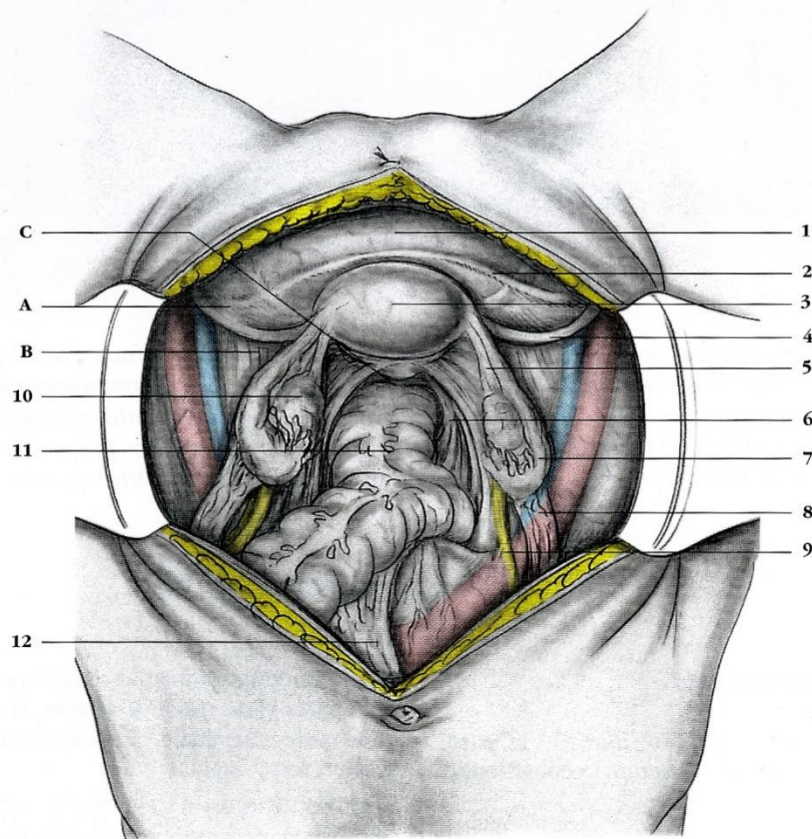

Fig. 3.1. Organes génitaux internes féminins (vue opératoire abdominale).

(KAMINA P., Anatomie clinique de l'appareil génital féminin. *Encycl. Méd. Chir. Gynécologie*, Elsevier, Paris, n° 10A10, II, 1993)

A. fosse paravésicale	3. utérus	8. lig. suspenseur de l'ovaire
B. fosse pré-ovarique	4. ligament rond	9. urètre
C. cul-de-sac recto-utérin	5. lig. propre de l'ovaire	10. ovaire
1. vessie	6. lig. utéro-sacral	11. rectum
2. pli vésical transverse	7. trompe utérine	12. mésosigmoïde

– Le *mésosalpinx* est triangulaire lorsqu'on l'étale. Il est limité en haut par la trompe et latéralement, par le ligament infundibulo-ovarique. Habituellement large, il se rabat en arrière avec la trompe et recouvre plus ou moins l'ovaire.

rique de l'ovaire (hile de l'ovaire). Il contient les vaisseaux et nerfs de l'ovaire.

– La *fosse préovarique*¹ est limitée par le pli funiculaire en avant, et le mésosalpinx en arrière. Elle forme un triangle dont la base laté-

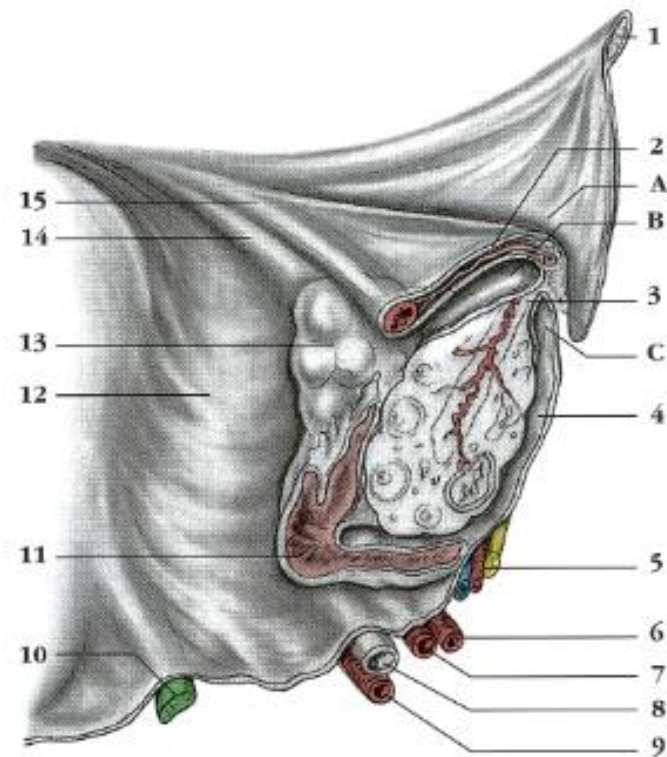

Fig. 3.3. Récessus ovariens (coupe sagittale au niveau de la fosse ovarique).

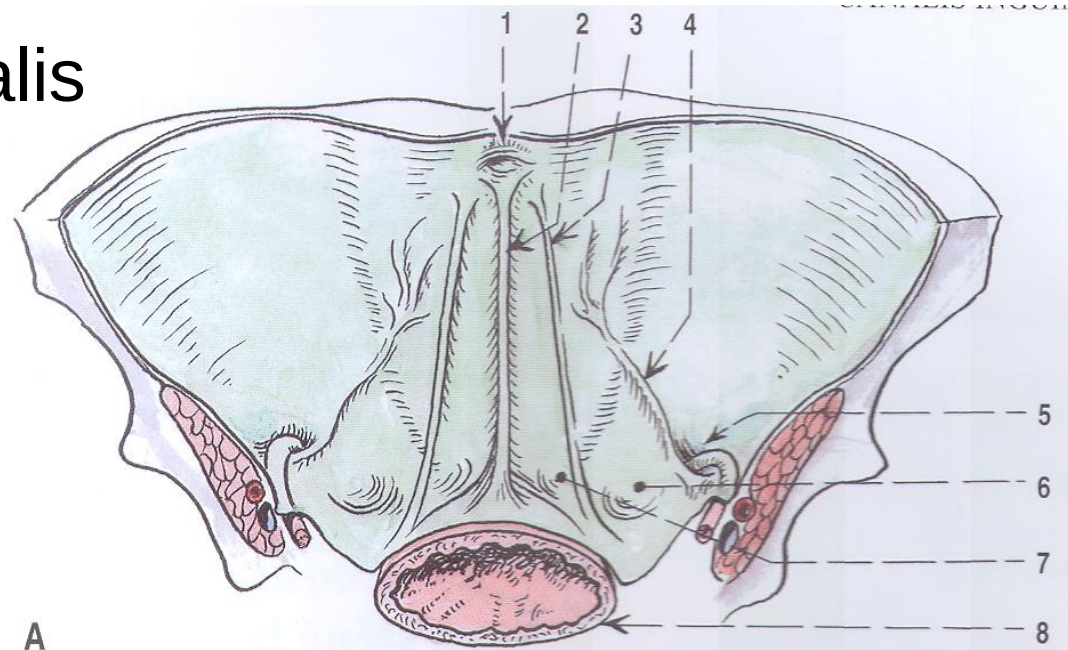
(KAMINA P. Anatomie clinique de l'appareil génital féminin. *Encycl. Méd. Chir. Gynécologie*, Elsevier, Paris, n° 10A10, II, 1993)

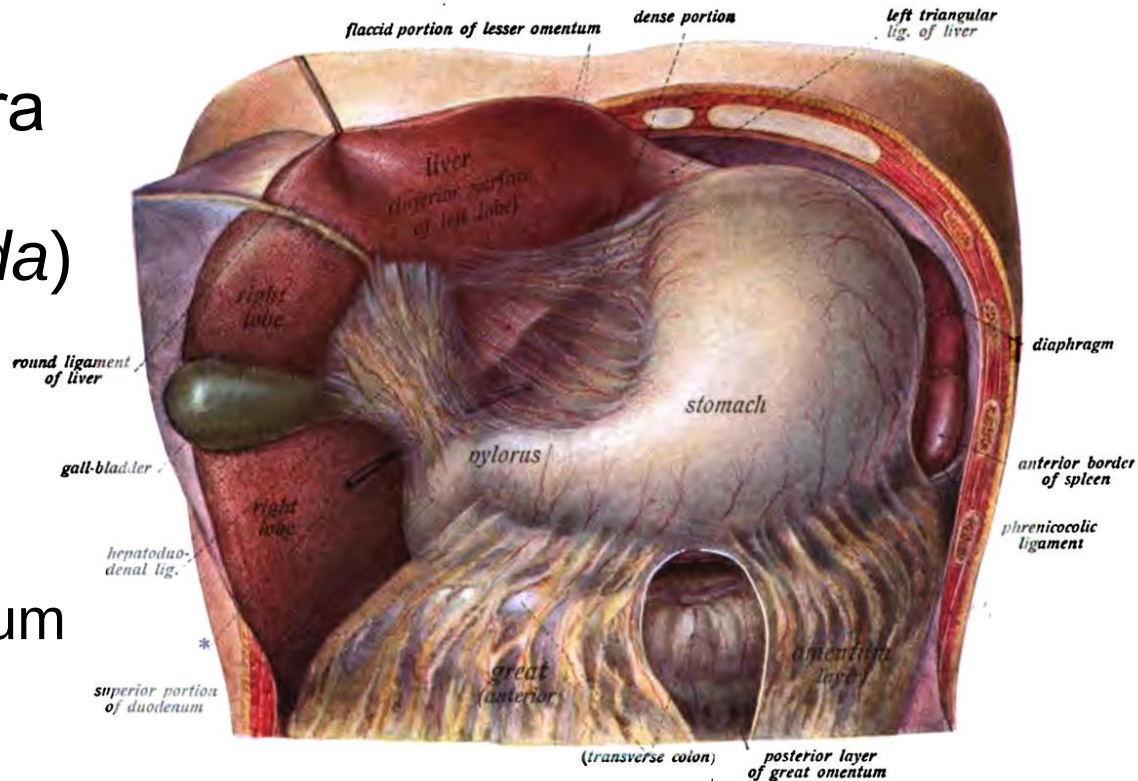
A. fosse préovarique	7. a. utérine
B. récessus tubo-ovarique	8. urètre
C. récessus ovaro-pariétal	9. a. vaginale
1. lig. rond	10. lig. utéro-sacral
2. mésentéro	11. frange ovarique
3. mésentéro	12. mésentère
4. fossette ovarique	13. ovaire
5. pédicule obturateur	14. lig. propre de l'ovaire
6. a. ombilicale	15. trompe utérine

Přední břišní stěna zezadu

- plica umbilicalis mediana
- fossa supravesicalis
- plica umbilicalis medialis
- fossa inguinalis medialis = trigonum inguinale *Hesselbachi*
- plica umbilicalis lateralis = anulus inguinalis profundus

tříselné kýly

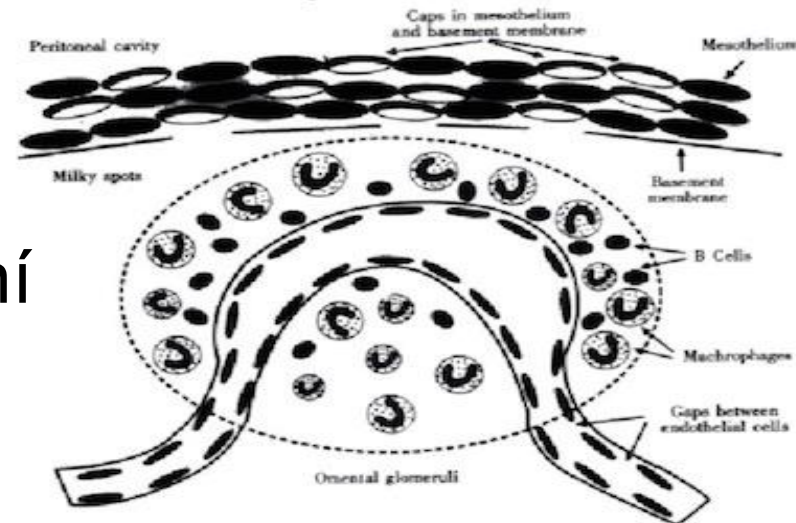
Omentum majus (Velká předstěra)

- nejrozsáhlejší vrstva pobřišnice (duplikatura peritonea)
- vývojový zbytek po *mesogastrium dorsale*
- tvořeno dvěma vrstvami a každá ještě dvěma listy (dohromady čtyři vrstvy pobřišnice)
- přední list začíná z *curvatura major gastrici* a překrývá zepředu příčný tračník, s nímž srůstá = *ligamentum gastrocolicum*
- levý okraj pokračuje nahoru plynule jako *ligamentum gastrosplenicum*
- pravý okraj dosahuje až na horní část dvanáctníku

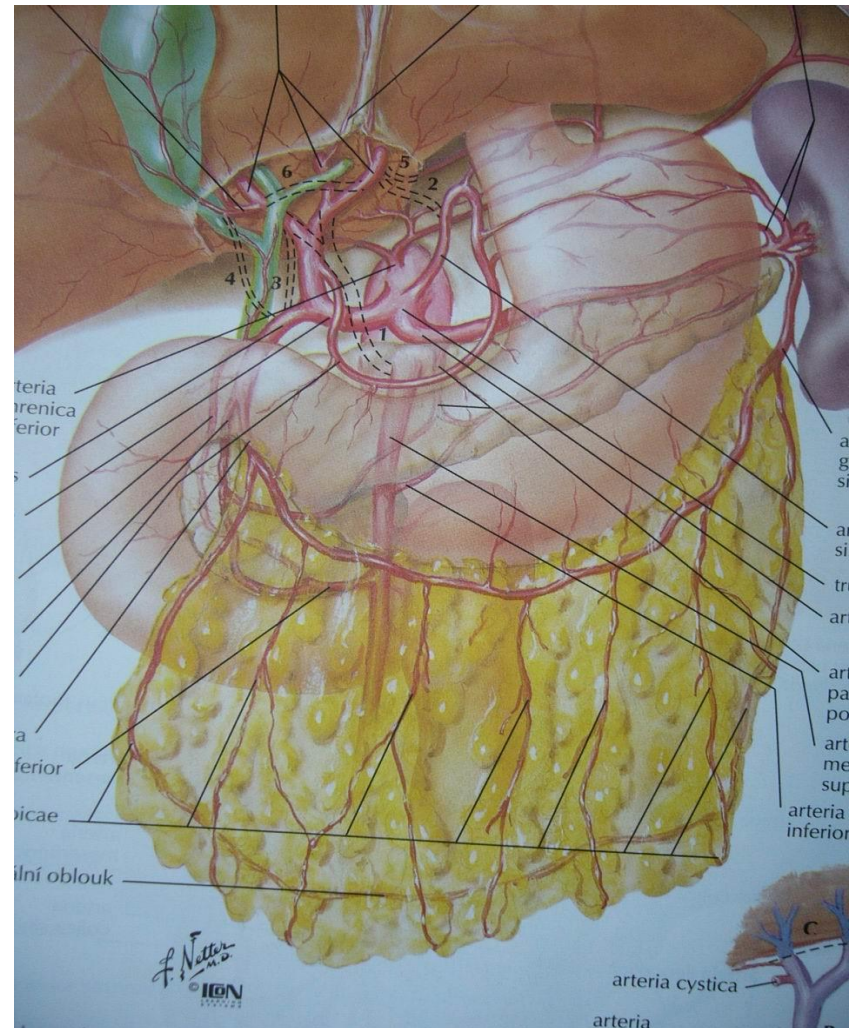
Mléčné skvrny (Milky spots)*

- opaleskující mléčné makuly (0,5–4 mm)
- vlásečnicový pseudoglomerulus složený z makrofágů a lymfocytů (monocytů, plazmocytů, mastocytů a retikulárních buněk)
- novorozenec: 30–40 na 1 cm²
- dospělý: 2 na 1 cm²
- začínají zde mízní kapiláry
- zejména v omentum majus, málo v mezenteriu a pánevní pobřišnici, jinde chybějí

- **truncus coeliacus** → a. hepatica communis → a. gastroduodenalis → a. gastroomentalis dextra
- **truncus coeliacus** → a. splenica → a. gastroomentalis sinistra
- **arcus gastroomentalis Hyrtl** = anastomóza mezi a. *gastroomentalis dextra et sinistra* → rr. omentales anteriores
- (*arcus omentalis Barkow*)
- *arteria mesenterica superior* → a. colica media → rr. omentales posteriores (slabší)

Tepenné zásobení velké předstěry

AGoD

CMG

AOS

AGoS

AOD

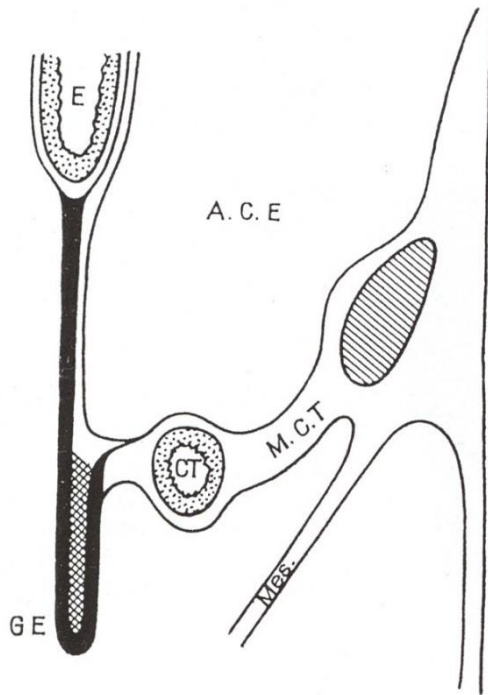
AO

AOM

AO

Vztah omentum majus k mesocolon transversum

Splen accessorius ve velké předstěře

